Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale

AFIR Agenția pentru Finanțarea Investițiilor Rurale

Împreună creștem satul românesc

LEADER

JUDEȚUL BUZAU

GRUPUL DE ACȚIUNE LOCALĂ

ASOCIAȚIA

CONSORȚIUL PENTRU DEZVOLTAREA MICROREGIUNII VALEA CÎLNĂULUI – BUZAU

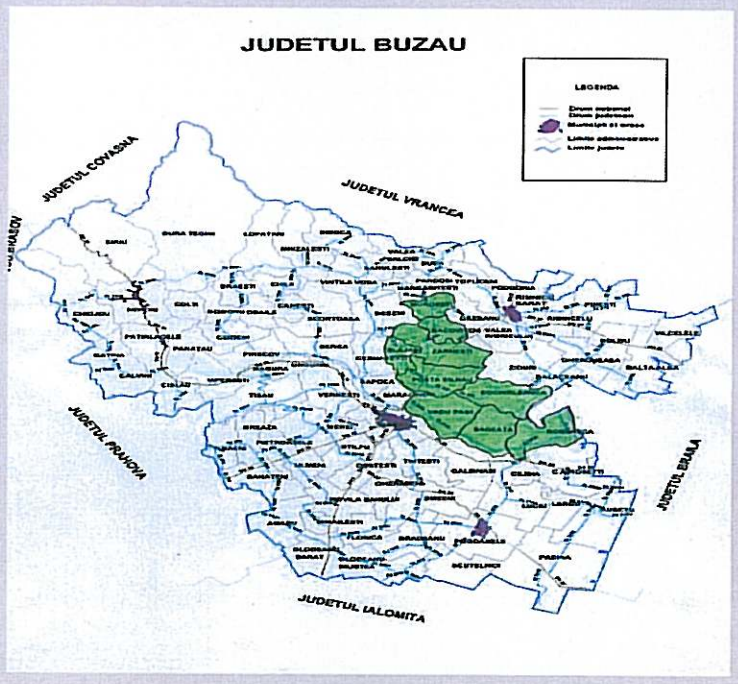

RAPORT PRIVIND EVALUAREA IMPLEMENTARII STRATEGIEI DE DEZVOLTARE LOCALA

10.11.2016 – 01.10.2018

Contract Finanţare: C19401084011621018321/ 10.11.2016

CAPITOLUL 1 INTRODUCERE

1.1 Descrierea Evaluarii Strategiei de Dezvoltare Locala 2014 - 2020

Prezenta evaluare a implementării strategiei de dezvoltare locală a Grupului de Actiune Locala „Consortiul pentru Dezvoltarea Microregiunii Valea Cilnaului – Buzau" fost elaborata în cadrul programului privind „Dezvoltarea capacității de evaluare și monitorizare a personalului instituțiilor implicate în implementarea PNDR 2014-2020", evaluare gestionata de către Autoritatea de Management a Programului Național de Dezvoltare Rurală din cadrul Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale.

Evaluarea are ca obiective specifice:

- Consolidarea și îmbunătățirea cunoștințelor personalului GAL implicat în evaluarea și monitorizarea PNDR;
- Consolidarea sistemului de evaluare și monitorizare dezvoltat în cadrul instituției GAL, responsabile de implementarea PNDR prin **Strategia de Dezvoltare Locala 2014 – 2020 a Asociatiei Consortiul pentru Dezvoltarea Microregiunii Valea Cilnaului – Buzau;**
- Creșterea gradului de conștientizare a membrilor Comitetului de Monitorizare PNDR, a membrilor Comitetului de Coordonare a Evaluării (CCE), a grupurilor de acțiune locală (GAL), a beneficiarilor programului și a furnizorilor de date privind utilitatea evaluărilor în procesul de implementare a PNDR;
- Asigurarea realizării unei evaluări de calitate prin sprijinirea elaborării unor planuri de actiune pentru derularea si implementarea procedurilor în vederea atragerii de noi resurse pentru implementarea cu succes a Strategiei de Dezvoltare Locala 2014-2020.

1.2 Scopul Evaluarii Strategiei de Dezvoltare Locala 2014 - 2020

Evaluarea Strategiei de Dezvoltare Locala 2014 – 2020 a GAL CONSORTIUL VALEA CILNAULUI-BUZAU se adresează tuturor membrilor comunitatilor din cadrul teritoriului Grupului de Acțiune Locală, urmărind ca acestia să ofere un sprijin cât mai practic în procesul de evaluare a implementării Strategiei de Dezvoltare Locală. Acest document a fost dezvoltat pe baza experienței practice a echipei de proiect, respectând elementele incluse în cadrul Ghidului privind evaluarea LEADER/DLRC publicat în august 2017 de către Serviciul European de Asistență pentru Evaluare în domeniul dezvoltării rurale .

Evaluarea Implementarii Strategiei de Dezvoltare Locala a fost elaborata de către echipa GAL formată din dl ***Popescu Constantin Aurel*** *(Reprezentant legal al GAL, Specialist în evaluarea LEADER), dl.* ***Mocanu Sandu*** *(Manager GAL), dl.* ***Tailup Stefan*** *(Expert GAL), dna* ***Popescu Cristina*** *(Expert Non-Cheie), dl* ***Macoveanu Ion*** *(Coordonator echipă, Expert Specialist în implementarea si evaluarea Strategiilor de Dezvoltare Locala).*

Acest document reflecta perioada de implementare a Strategiei de Dezvoltare Locala a Asociatiei Consortiul pentru Dezvoltarea Microregiunii Valea Cilnaului – Buzau de la data semnarii contractului de finantare cu AFIR - 10 noiembrie 2016 pana la data de 1 octombrie 2018.

Echipa de evaluare a implementarii Strategiei de Dezvoltare Locala, doreste să mulţumească tuturor colaboratorilor din cadrul teritoriului GAL, institutiilor publice, firmelor private, ong-urilor, fermierilor, precum și reprezentanților parteneriatului public – privat al Grupului de Acțiune Locală Asociatia „Consortiul pentru Dezvoltarea Microregiunii Valea Cilnaului-Buzau, pentru sprijinul acestora în perioada procesului de analiză care a fundamentat elaborarea acestui material, dar si pentru efortul depus pentru implementarea Strategiei de Dezvoltare Locala la data de 01.10.2018:

- ***Gradul de contractare a proiectelor finantate prin SDL – 93%;***
- ***Valoarea platilor efectuate de AFIR – peste 30%;***
- ***Proiecte finalizte de sectorul privat – 8 proiecte din 11 proiecte finantate.***

CAPIROLUL 2 - REZUMAT – EVALUAREA SDL

2.1. Evaluarea

Pentru majoritatea Grupurilor de Acțiune Locală, derularea unui exercițiu de evaluare reprezintă o noutate. Această nouă provocare apare în cadrul exercițiului financiar 2014-2020, ca urmare a obligativității impuse de Uniunea Europeană GAL-urilor de a realiza evaluarea implementării strategiilor de dezvoltare locală.

Deși la prima vedere derularea unei astfel de evaluări poate părea o "povară", trebuie să privim dincolo de obligativitatea îndeplinirii unei cerințe impuse de UE, să descoperim și să profităm de beneficiile evaluării atât pentru succesul strategiilor de dezvoltare locală, cât și pentru procesul de învățare din cadrul Grupului de Acțiune Locală.

Evaluarea a reprezentat o analiză intensă, limitată în timp, care a examinat de o manieră sistematică şi obiectivă relevanţa, eficienţa, eficacitatea, impactul, sustenabilitatea, performanţa, succesul strategiei, a programului LEADER/DLRC, a politicilor publice sau proiectelor aflate în desfăşurare sau finalizate.

Evaluarea este cea care ne-a informat ce a funcţionat şi ce nu funcţionează şi mai ales, ce anume trebuie sa facem pe viitor, şi ne-a ajutat sa facem recomandări pentru îmbunătăţirea implementării şi rezultatelor unor intervenţii care vor contribui la dezvoltarea socio-economica a membrilor comunitatii locale din teritoriul GAL.

Evaluarea Strategiei de Dezvoltare Locala a Grupului de Actiune Locala Asociatia „Consortiul pentru Dezvoltarea Microregiunii Valea Cilnaului – Buzau" s-a axat pe analiza documentelor privind implementarea masurilor din cadrul Strategiei de Dezvoltare Locala 2014 – 2020, gradul de solicitare a fondurilor,atingerea indicatorilor din SDL, implementarea cu succes a unor masuri privind mediul, asociativitatea, persoanele dezavantajate, masuri care la momentul elaborarii strategiei, au fost prioritati de dezvoltare locala

La momentul actual, in cadrul celor 6 masuri incluse in SDL si in urma lansarii apelurilor de selectie lansate, au fost depuse la GAL 29 de proiecte, dintre care 1 a fost declarat neeligibil, 1 a fost neconform, 1 eligibil fara finantare, 4 proiecte au fost retrase de catre beneficiari, iar 22 de proiecte au selectate pentru finantare de GAL, 21 proiecte fiind contractate.

Valoarea publica a proiectelor selectate si finantate de GAL si care au semnat contracte de finantare a fost de 1.421.000 euro, reprezentand 93% din suma totala alocata prin Strategia de Dezvoltare Locala 2014- 2020.

Astfel ca, evaluarea Strategiei de Dezvoltare Locala poate fi considerata ca si un document aproape final, deoarece din cele 22 de proiecte 21 sunt contractate, 8 proiecte sunt finalizate, 13 fiind in diferite faze de implementare, iar unul declarat eligibil, in curs de contractare ceea ce va conduce la finalizarea acestora pana la data de 30 septembrie 2019.

Asa cum s-a putut observa pe parcursul implementarii, elaborarea unei strategii coerente, bazata pe o viziune de viitor privind dezvoltarea teritoriului GAL, duce inevitabil la implementarea SDL si absortia fondurilor europene intr-un mod rapid si eficient, contribuind la dezvoltarea locala , mentinerea populatiei in teritoriu, cresterea numarului de locuri de munca nou create, si implicit la cresterea veniturilor financiare si a nivelului de trai a populatiei din teritoriul gestionat de Asociatia Consortiul pentru Dezvoltarea Microregiunii Valea Cilnaului – Buzau.

Succesul implementarii Programului National de Dezvoltare Rurala si implicit a Programul Leader/DLRC si-a dovedit eficienta prin dezvoltarea unei „culturi" si schimbarea mentalitatii membrilor comunitatilor rurale prin privind succesul atragerii de fonduri europene, ceea ce a dus la dezvoltarea afacerilor locale, crearea de noi locuri de munca, mentinerea tinerilor in comunitate, toate acestea contribuind la dezvoltarea socio-economica a locuitorilor si a cresterii nivelului de trai in spatiul rural al teritoriului Leader.

Afirmatiile de mai sus sunt sustinute prin concurenta acerba a potentialilor beneficiari care au depus proiecte la GAL, fondurile alocate fiind rapid epuizate pentru toate masurile incluse in SDL inca din anul 2018.

Trebuie mentionat ca, valoarea fondurilor alocate prin SDL a fost total insuficienta fata de cerintele comunitatilor locale din teritoriu, care au solicitat fonduri cu mult mai mari fata de posibilitatile noastre de finantare.

Consideram viabila posibilitatea ca in programarea viitoare 2021 - 2028, Grupurile de Actiune Locala sa aiba acces si la alte Programe Operationale pentru finantarea spatiului rural. Acest lucru este sustinut de faptul ca la nivelul GAL exista un grup de oameni cu expertiza dobandita si bine pregatiti profesional, in care toti membrii comunitatilor locale au incredere si care pot contribui din plin la dezvoltarea socio-economica a localitatilor rurale.

Evaluarea Strategiei de Dezvoltare Locala a fost extrem de utila pentru ca acest proces de analiză ne-a aratat măsura în care obiectivele propuse in cadrul SDL au fost atinse şi cât de economic şi eficient s-a întâmplat acest lucru.

Procesul de evaluare a prezentat o serie de beneficii, ce vor contribui la îmbunătăţirea strategiei de dezvoltare locală, din punct de vedere al design-ului şi implementării, la învăţarea unor lecţii utile pentru strategia viitoare.

Mai mult decât atât, evaluarea a condus la responsabilizarea entităţilor care gestionează strategiile cu privire la rezultatele acesteia şi implicit a modului în care sunt utilizate fondurile alocate. Între beneficiile evaluării putem enumera: îmbunătăţirea capacităţii managementului SDL privind analiza şi decizia; învăţarea unor lecţii utile pentru elaborarea viitoarei strategii.

Grupurile de Acțiune Locală joacă un rol important în cadrul Sistemului de Monitorizare și Evaluare al PNDR 2014-2020. Astfel, conform Regulamentelor UE, GAL-urile au următoarele responsabilități în materie de monitorizare și evaluare:

Tabel 1 - Responsabilități ale GAL privind monitorizarea și evaluarea strategiei de dezvoltare locală

Regulamentul UE nr. 1303/2013	*Sarcinile grupurilor de acțiune locală sunt următoarele:* *(g) monitorizarea implementării strategiei de dezvoltare locală plasate sub responsabilitatea comunității și a operațiunilor sprijinite și efectuarea de activități specifice de evaluare în legătură cu strategia respectivă.* **(Reg. 1303 Art. 34 – par. 3, lit g)** *O strategie de dezvoltare locală plasată sub responsabilitatea comunității conține cel puțin următoarele elemente:* *(f) o descriere a procedurilor de gestionare și monitorizare a strategiei, prin care se demonstrează capacitatea grupului de acțiune locală de implementare a strategiei, însoțită de o descriere a procedurilor specifice de evaluare;* **(Reg. 1303 Art. 33 – par. 1, lit f)**
Regulamentul UE nr. 1305/2013	*Grupurile de acțiune locală furnizează autorității de management și/sau evaluatorilor desemnați sau altor organisme delegate pentru a îndeplini funcții în numele acesteia, toate informațiile necesare pentru a permite monitorizarea și evaluarea programului, în special în ceea ce privește realizarea obiectivelor și priorităților specificate.* **(Reg. 1305 Art. 71)**

Monitorizarea şi evaluarea sunt acum sarcini obligatorii pentru GAL. Nevoia de a îmbunătăţi capacitatea GAL-urilor de a măsura şi analiza rezultatele strategiei de dezvoltare locală a fost în mod clar evidenţiată şi un plan de evaluare trebuie să fie inclus în documentul strategiei de dezvoltare locală.

2.2. Evaluarea strategiei de dezvoltare locală

Evaluarea strategiei de dezvoltare locală reprezintă o analiză aprofundată, cu caracter socio-economic, menită să identifice, să cuantifice şi să demonstreze prin dovezi ceea ce s-a realizat, rezultatele obţinute şi schimbările generate, explicând principalele mecanisme care stau la baza acestor rezultate.

Evaluarea serveşte aşadar la exprimarea aprecierilor cu privire la activităţile realizate sau în curs de realizare, cât sunt de utile, eficace, eficiente sau sustenabile şi analiza modului în care intervenţiile realizate produc efecte sau nu.

	Evaluarea rezultatelor strategiei
Obiective	Analiza rezultatelor obţinute şi a motivelor pentru care rezultatele planificate au fost sau nu au fost atinse. Formularea de recomandări și de lecții învățate.
Focus	Compară rezultatele planificate cu cele efectiv atinse. Se concentrează asupra modalităţilor, motivaţiilor şi factorilor interni și externi care au influențat producerea lor. Analizează aspecte cheie în termeni de eficacitate, eficiență, efecte produse și sustenabilitate.
Metodologie	Identifică şi cuantifică performanţele (progresul rezultatelor) bazându-se pe datele din sistemul de monitorizare şi pe informaţii culese prin metode și tehnici de evaluare și efectuează o cercetare asupra rezultatelor și efectelor obţinute.
Frecvență	Periodică, prin intermediul metodelor și tehnicilor de evaluare folosite de către evaluatorii interni sau externi.
Utilizare	Furnizarea dovezilor şi informaţiilor cu caracter strategic referitor la ceea ce s-a obţinut şi cum s-a obţinut, prin implementarea strategiei, în vederea îmbunătățirii acesteia.

Evaluarea ca exercițiu dedicat utilizează toate informațiile puse la dispoziție de monitorizare și analizează diferite aspecte la diferite niveluri ale strategiei de dezvoltare locala.

Totodată, având ocazia de a sesiza anumite deficiențe informaționale necesare diverselor analize, evaluarea poate propune măsuri în acest sens și astfel poate contribui la dezvoltarea sistemului de monitorizare.

În mod uzual, evaluarea unei intervenții publice include următoarele teme generale:

RELEVANȚĂ	Relevanța intervenției față de nevoile socio-economice
EFICACITATE	Măsura în care intervenția și-a atins sau e pe cale să își atingă obiectivele
EFICIENȚĂ	Cât de eficient au fost utilizate resursele pentru obținerea rezultatelor
IMPACT	În ce măsură efectele obținute se datorează intervenției, distinct de alți factori sau alte intervenții care au influențat aceste efecte in cadrul teritoriului Leader
SUSTENABILITATE	Șansele ca rezultatele obținute să fie păstrate sau dezvoltate în viitor

Având în vedere specificul abordării LEADER și al Strategiei de Dezvoltare Locală implementate în cadrul LEADER/DLRC, precum si temele privind evaluarea acesteia sunt cele prezentate în continuare.

Logica intervenției Strategiei de Dezvoltare Locală
Eficacitatea şi eficienţa operaţiunilor realizate şi contribuţia lor la obţinerea rezultatelor şi a impactului prevăzute de strategie
Contribuția SDL la aria de intervenție 6B
Mecanismul de implementare al strategiei
Aplicarea metodei LEADER (aplicarea combinată a celor șapte principii)
Valoarea adăugată datorată metodei LEADER
Factorii de succes şi de insucces

Grupul de Acțiune Locală Asociatia „Consortiul pentru Dezvoltarea Microregiunii ValeaCilnaului-Buzau", a cuprins în planul de evaluare şi a indicat în mod clar ceea ce a evaluat şi ce rezultate a obţinut prin evaluare, toate acestea avand ca scop planificărea, gestionărea şi efectuărea acestei activităţi în mod eficient şi eficace.

2.4. Procesul evaluării strategiei de dezvoltare locală, în ansamblu

Etapele principale ale procesului de evaluare:

1. Elaborarea Planului de evaluare și constituirea unui Comitet de coordonare a evaluării

In cadrul sedintei Consiliului Director al Asociatiei „Consortiul pentru Dezvoltarea Microregiunii Valea Cilnaului – Buzau" din data de 04.10.2018 a fost aprobata Hotararea Nr.604/2018 prin care a fost numit Comitetul de coordonare pentru evaluarea Strategiei de Dezvoltare Locala 2014 – 2020 si s-a aprobat Planul de Evaluare a Strategiei de Dezvoltare Locala 2014 – 2020 a teritoriului GAL „Consortiul Valea Cilnaului-Buzau".

2. Selectarea Evaluatorului

In urma studierii si aprofundarii Ghidului privind elaborarea evaluarii SDL, s-a optat ca aceasta sa fie realizata de catre o comisie interna stabilita la nivelul GAL, precum si metoda ce a fost aplicata pentru realizarea evaluarii SDL 2014 – 2020.

3. Elaborarea design-ului evaluării

Pregătirea metodologiei detaliate de evaluare (alegerea metodelor și tehnicilor de evaluare și elaborarea instrumentelor).

In cadrul prezentei evaluari a Strategiei de Dezvoltare Locala s-a optat sa fie folosita, ca metoda si tehnica de evaluare analiza documentelor si datelor colectate de GAL

4.Stabilirea tematicii evaluării

Stabilirea tematicii evaluării înseamnă a răspunde la întrebarea: Ce doresc să evaluez? Tematica evaluării se definește pe mai multe niveluri.

Mai întâi se stabilesc temele generale ale evaluării, in urma unei analize atente a informatiilor si datelor colectate din teritoriu, precum cele recomandate:

- Relevanța strategiei față de nevoile și potențialul de dezvoltare din teritoriu;
- Coerența internă și cu politicile de referință relevante;
- Gradul de atingere a rezultatelor planificate, a obiectivelor specifice și a impactului prevăzut prin strategia de dezvoltare locală;
- Contribuția operațiunilor finanțate la atingerea rezultatelor, obiectivelor, impactului planificat , distinct de alți factori externi strategiei (impactul poate fi evaluat la finalul implementării strategiei);
- Eficiența costurilor înregistrate la nivelul operațiunilor finanțate;
- Contribuția efectivă a SDL la dezvoltarea locală în zonele rurale, conform criteriilor de evaluare și indicatorilor comuni aferenți ariei 6B;
- Gestionarea resurselor (umane, financiare și tehnice) și a relației cu beneficiarii proiectelor finanțate;
- Modalităţile prin care au fost aplicate cele 7 caracteristici specifice ale abordării LEADER;
- Beneficiile obținute datorită abordării LEADER;
- Influenţa factorilor interni şi externi asupra rezultatelor obținute prin implementarea SDL.

Prezentarea Teritoriul GAL "Consortiul Valea Cilnaului-Buzau"

Strategiei de Dezvoltare Locala prezentata în documentul de faţă are teritoriul situat in zona central-estica a judetului Buzau, regiunea de dezvoltare 2 Sud-Est Muntenia si reprezinta o zona rurala in totalitate, fiind alcatuit din 9 comune, in componenta carora se regasesc 38 de sate. Localităţile din cadrul sau: Blajani, Cochirleanca, Murgesti, Posta Cilnau, Racoviteni, Robeasca, Sageata, Vadu Pasii si Zarnesti sunt dispuse pe vaile raurilor Calnau si Buzau, de la poalele estice ale Subcarpatilor Curburii in partea de vest, pana in Campia Baraganului de Nord sau a Ramnicului, întinzându-se până în vecinatatea municipiului Buzau si la limita estica cu judetul Braila. În partea de nord, teritoriul are graniţă cu comunele Margaritesti si Pardosi,in est cu comunele Grebanu, Ziduri, Balaceanu si limita administrativa a judeţului Braila, în sud se învecinează cu comunele Tintesti,Galbinasi, Cilibia si C.A.Rosetti, iar în vest cu Municipiul Buzau si comunele Maracineni, Sapoca, Cernatesti si Beceni.

Suprafaţă totală a teritoriului este de **534,18 kmp**, iar numărul locuitorilor este de **35.425 de persoane**, având o densitate de **66,32 loc./kmp.**

Căi de comunicaţii -Teritoriul GAL este impartit in doua de la S la NE de D.N.2 E.85 Buzau – Ramnicu Sarat, artera de comunicatie importanta, ce face legatura intre Muntenia si Moldova.

Alte retele rutiere de comunicatie importante sunt D.J.220, ce face legatura de la sud la nord pe Valea Raului Calnau, D.J.215A , D.J.203K, precum si o retea de drumuri comunale partial modernizate, cum ar fi D.C.120. Infrastructura de transport feroviar este reprezentata in teritoriu de Linia CFR 500, acesta fiind una dintre marile artere feroviare ce ajung in nordul tarii.

Clima este temperat continentală , la fel ca în toată ţara, diferenţiată în funcţie de formele de relief, dintre vanturi predominând crivăţul, în tot cursul anului, din nord-est şi sud-vest, dar şi austrul, de la sud-vest, aducând uscăciune şi căldură vara, temperaturi ridicate iarna, vânturi,ce influenţează clima judeţului Buzau.Temperaturile medii, variază între 12 grade Celsius si 14 grade Celsius. Temperaturile maxime se înregistrează în iulie, până la 37 grade Celsius, în timp ce temperaturile minine, se înregistrează în luna februarie,- 26 grade Celsius.Media anuală a precipitaţiilor este între 400 mm şi 500 mm/an.

Relief-Tipuri de sol - Din punct de vedere al reliefului,altitudinea cea mai înalta este reprezentata de Vf. Blajanilor (470 m) din Dealurile Blajanilor şi se află pe teritoriul administrativ al comunei Blajani, in timp ce altitudinea minimă în teritoriu este de 70m si se regaseste in lunca Buzaului, pe teritoriul administrativ al comunei Sageata.O altă formă de relief în teritoriu sunt luncile formate de cursurile râurilor. Diversitatea litografică şi altitudinea se reflectă şi în diversitatea tipurilor de sol pe care le întâlnim în teritoriu:brun-roşcat, brun argiloiluvial, pe care se dezvoltă atât pădurile de făget şi amestec cu conifere, păşunile şi fâneţele, cât şi culturile agricole restrânse,în special pomi fructiferi. Acestea sunt bine structurate şi au o fertilitate medie.Alte tipuri de sol sunt regosoluri, pe versanţi sau culmi înguste şi în luncile râurilor si cernoziomuri, in zona de campie, foarte bune pentru agricultura.

Apele-Teritoriul este strabatut de apele raurilor Buzau si Cilnau, unul dintre afluentii sai.Lacurile sunt reprezentate de cateva balti,folosite pentru pescuit.

Resurse naturale - Petrolul constituie în prezent principala bogăţie a teritoriului GAL,alături de petrol,în estul GAL sunt cantonate însemnate zăcăminte de gaze naturale. În albia Buzăului, se găsesc rezerve importante de pietrişuri şi nisipuri.

In lunca Raului Buzau se exploateaza argila de calitate foarte ridicata,larg folosita in industria materialelor de constructii.

Vegetaţia naturală este reprezentată de specii ierboase: peliniţa, pălămida, pelinul, ciulinul, coada şoricelului, colilia, scaietele, spinul, brusturul.În stepă, vegetaţia lemnoasă este rară, reprezentată mai ales de salcâm,dud,ulm,plop,tei şi arbuşti. Flora prezintă variaţii şi elemente specifice pentru fiecare din cele trei tipuri de relief: deal,câmpie si lunca. Zona de deal, este acoperită predominant de stejar în amestec, iar pe măsură ce altitudinile cresc, apare fagul. Păşunile şi fâneţele secundare prezente pe suprafeţe au o foarte bogată floră erbacee a cărei diversitate îi asigură o ridicată valoare nutritivă, constituind o bogată bază furajeră pentru efectivele de animale.

Fauna teritoriului GAL este foarte variată, alcătuind un interesant tablou ecologic şi cinegetic.

Dintre speciile de animale salbatice, cel mai des intalnite amintim:mistretul, căprioarele,vulpea, lupul, iepurii de câmp,fazanii si ratele salbatice.Vertebratele, sunt larg reprezentate de amfibieni: broasca brună , salamandra, brotăcelul,broasca roşie de, reptile (şopârla cenuşie, guşterul, şerpi neveninoşi), păsări (vrabia, bufniţa, cucuveaua, şoimul,gaiţa, ciocănitoarea, privighetoarea, mierla), mamifere: (orbetele, popândăul, hârciogul, cârtiţa, liliacul, şoarecele de câmp, dihorul, veveriţa, pisica sălbatică, bursucul. Printre nevertebratele terestre se numără o serie de moluşte, insecte, arahnide diverse. În apele curgătoare şi în lacuri, se gasesc moluşte, crustacee, amfibieni şi peşti.

Caracteristici demografice -Teritoriul „Valea Calnaului-Buzau", pe baza datelor INS disponibile pentru anul 2011,are o structură demografică echilibrată,cu o populaţie (35.450) în uşoară scădere. Conform datelor statistice 2011, din totalul locuitorilor, populaţia de până în 65 de ani(27.417) reprezintă 77,34 %, populaţia tânără cu vârste de până în 20 ani(7.643) un procent de 21,55% din totalul populaţiei,in timp ce grupa de varsta 20-65 ani(19.774-forta de munca activa),este in proportie de 55,80%.Populatia de peste 65(8.025) ani reprezinta in cadrul teritoriului un procent de 22,65% din numarul total al locuitorilor.In ceea ce priveste populatia pe sexe,aceasta este echilibrata la nivelul teritoriului,49,52% sunt barbati,iar 50,48% femei.

Din punct de vedere al grupelor etnice,populatia teritoriului in procente se clasifica astfel: 95,% sunt romani,2 % rromi,iar 3 % din populatie nu si-au declarat etnia.Migratia populatiei active in in cadrul teritoriului este orientata in functie de ofertele de munca din centrele urbane din vecinatatea acestuia.Rata medie a somajului in cadrul populatiei din teritoriu, reprezenta in anul 2011 o cifra de 5,11 % din forta de munca activa.

(Date statistice INS 2011).

Economia locala - Numărul mediu de salariaţi din teritoriul „Valea Cilnaului-Buzau" este foarte mic şi în scădere de la un an la altul. La o populaţie activă de 19.774 de locuitori, salariaţilor din teritoriu reprezintă o pondere de 10,35%. O pondere importantă a populaţiei active lucrează însă în unităţile publice sau economice din Buzau, estimarea neoficială fiind de 15-25%. Dacă ţinem cont de statisticile din mediul rural, care arată că ponderea salariaţilor în populaţia ocupată este de 36% avem, la nivelul teritoriului „Valea Cilnaului-Buzau", o cifră sub media naţională.

Sectoarele cu o rată a populaţiei salariate mai ridicată sunt sectorul industrial (26,46%) , comert (23,82%), urmate de sectorul educational (18,10%). În sectorul bugetar sunt incluşi salariaţii din administraţia locală, învăţământ, sănătate şi asistenţă socială ponderea acestora fiind de 32,63% din totalul salariatilor. Cele mai slab reprezentate sectoare sunt cele din agricultură, silvicultură şi pescuit (7,87%) şi constructii (5,77%). De aici deducem, ca desi suprafata arabila a teritoriului este mare, lipsa formelor de organizare si autorizare a locuitorilor, duce la neperformante in intreg sector agricol.

Agricultura este ramura economică ce absoarbe cea mai mare parte a populaţiei ocupate din teritoriu. Cu toate acestea, agricultura practicată în microregiune este una de subzistenţă. În majoritatea cazurilor, exploatarea terenurilor agricole se face pentru uz propriu, în aşa-numitele ferme de subzistenţă sau semisubzistenţă. Rentabilitatea şi competitivitatea în agricultură sunt în scădere. În prezent, circa 85% dintre agricultori muncesc doar pentru necesităţile proprii. Atât terenurile, cât şi forţa de muncă, sunt folosite sub potenţialul lor economic. Dotarea tehnică necorespunzătoare, ponderea ridicată a muncii manuale, metodele tradiţionale mai puţin ştiinţifice de cultivare a pământului sau de creştere a animalelor, caracteristicile solului (care necesită fertilizări şi lucrări mecanizate intense) sunt o serie de factori care determină o productivitate agricolă scăzută şi o evidentă lipsă de competitivitate. Suprafaţa arabilă a teritoriului este mai mare decât cele viticole, pomicole si forestiere, impunând o dezvoltare clara a agriculturii. Din această suprafaţă, doar 10% este neproductivă. Majoritatea terenurilor agricole se încadrează la categoria culturilor cerealiere si legumicole, pasuni si plantatii de vita de vie. Plantaţiile de pomi şi arbuşti fructiferi s-au micşorat an de an ca suprafeţe şi din punct de vedere al producţiilor obţinute şi al calititătii produselor, pe de o parte datorită defrişărilor care au avut loc în primii ani ai aplicării Legii fondului funciar, iar pe de altă parte, datorită îmbătrânirii şi distrugerilor provocate de calamităţi şi imposibilităţii acţionării la timp pentru îndepărtarea acestor efecte şi întreţinerii plantaţiilor ca urmare a lipsei resurselor financiare.

Cea mai bună valoare a producţie agricola în acest teritoriu,o au culturile cerealiere, demonstrată şi de o productivitate ridicată în anul 2011, înregistrându-se o producţie medie de 5 tone/ha. O insemnatate deosebita o reprezinta viticultura, zona fiind recunoscuta pentru vinurile rosii de calitate- Rosu de Blajani.

Cresterea animalelor - Procentul mare al terenurilor agricole care se încadrează la categoria „arabil" – 33.591 ha, reprezentând 75% din totalul suprafeţelor de teren agricol, creează premise pentru dezvoltarea activităţilor de tip zootehnic (bovine, ovine, caprine).La nivelul teritoriului, totusi, se înregistrează scăderi ale efectivelor de animale la aproape toate categoriile. De remarcat scăderile masive în cazul efectivului de bovine şi porcine. Singurele creşteri mai notabile sunt înregistrate la categoria oi, găini ouătoare, capre şi stupi.Restrângerea fermelor de animale şi dificultatea desfacerii produselor animaliere au condus la diminuarea drastică a producţiei zootehnice.

Dinamica populaţiei în teritoriului ne arată influenta numarului de locuitori în anul 2011, datorat atât sporului natural, cât şi mişcării migratorii interne. Deşi rata sporului natural al populaţiei la nivelul teritoriului pentru anul 2011 se menţine negativă ($0,07^{/00}$), comparată cu unităţile superioare este mai mica decât rata înregistrată la nivel judeţean. Informatiile prezentate sunt conform datelor statistice INS 2011 anexate.

Patrimoniul de mediu este reprezentat în teritoriu de formele de relief deluros,ses,luncile râurilor,ariile naturale protejate si cele cu inalta valoare naturala,toate

acestea favorizând existenţa unui ţinut cu un crescut potenţial de dezvoltare a resurselor naturale, mai cu seamă în contextul dezvoltării socio-economice a zonei.

Biodiversitate - specii si situri de interes –Teritoriul Valea Cilnaului-Buzau este aşezat in zona de contact a Subcarpaţilor Curburii cu Campia Ramnicului, într-o zonă pitoreasca. Spre limitele nordică şi vestică ajunge până în etajul pădurilor de fag şi stejar, în timp ce în aria central-sudică, se infiltrează elemente de tip stepic - de exemplu, colilia dintre ierburi şi popândăul dintre animale.

Natura 2000 este o reţea ecologică de arii naturale constituită la nivel european şi, ca atare, principalul instrument al Uniunii Europene pentru conservarea naturii. Scopul Reţelei Natura 2000 este conservarea valorilor naturale de importanţă comunitară printr-o dezvoltare durabilă, fără a aduce prejudicii comunităţii locale. Reţeaua ecologică Natura 2000 are în vedere respectarea celor două Directive Europene: Directiva Păsări (SPA - Arii de Protecţie Specială Avifaunistică) şi Directiva Habitate (SCI - Situri de Importanţă Comunitară[1]). La nivelul teritoriului nostru, se remarcă situri de importanţă comunitară. **ROSCI0103 Lunca Buzăului** : Berca (2%), Buzău (6%), C.A. Rosetti (2%), Cilibia (4%), Cislău (2%), Gălbinaşi (4%), Măgura (6%), Mărăcineni (12%), Nehoiu (<1%), Pănătău (2%), Pârscov (2%), Pătârlagele (2%), **Săgeata (2%)**, Săpoca (13%), Unguriu (9%), **Vadu Paşii (6%),** Verneşti (2%),Vipereşti (2%).**ROSPA0141 Subcarpatii Vrancei** - Procente din suprafaţa comunelor, incluse în situl de protecţie avifaunistică: Greabănu 12%, **Murgeşti 27%,** Pardoşi 50%, Podgoria 27%, Topliceni 47%.

Educatie - În cele 9 comune, funcţionează 10 grădiniţe,20 şcoli primare si şcoli gimnaziale. În fiecare comună, există grădiniţe, şcoli primare şi gimnaziale, şcolile gimnaziale fiind amplasate, în cele mai multe cazuri, în centrele de comune.Limba de predare a tuturor unităţilor de învăţământ din teritoriu este limba română.

La nivelul teritoriului, în anul 2011, au absolvit diverse forme de învăţământ 3.276 elevi,dupa cum urmeaza: 1.160 copii preşcolari, 1.334 elevi de şcoală primară,si 1.358 elevi şcoală gimnazială. Analizele datelor din perioada 2002-2011 arată o scădere în timp a numărului absolvenţilor diverselor forme de învăţământ, tendinţă caracteristică întreg spaţiului rural al României. Această tendinţă e cauzată de natalitatea scăzută şi migraţia populaţiei tinere din localitate.La nivelul Teritoriului Valea Cilnaului-Buzau în anul 2011, pentru nivele preşcolar şi şcolar până la clasa a VIII-a, sunt 370 cadre didactice, dintre care mai mult de jumătate (226) fac naveta pentru a ajunge la unitatea de învăţământ. Raportând numărul personalului didactic la numărul elevilor inscrisi in institututiile de invatamant, rezultă că la 9 copii revine un cadru didactic.Datorita reducerii numarului de copii,scolile si gradinitele au fost comasate,elevii fiind transportati la institutiile scolare cu microbuze special adaptate.În teritoriu nu există instituţii de învăţământ private.Toate scolile au biblioteci scolare si sunt dotate cu sali de sport si terenuri de sport.

Infrastructura de baza sociala - Serviciile de utilitate publică asigurate de primării prin compartimente proprii sau prin contractarea către operatori privaţi sunt:iluminat public;salubrizare;alimentare cu apă;transport şcolar;asistenţă socială;poliţie comunitară şi ordine publică;serviciu pentru situaţii de urgenţă;transport local;servicii medicale.In privinta acestor servicii de baza pentru comunitatea locala,in toate comunele exista mari deficiente in ceea ce priveste accesul populatiei la canalizare,apa potabila curenta,drumuri modernizate si iluminat public.Lipsesc spatiile de joaca pentru copii si parcurile amenajate pentru activitati recreative.

Patrimoniul arhitectural şi cultural - Aşa cum se arată în Strategia Naţională pentru Patrimoniul Cultural - „patrimoniul este un factor important pentru păstrarea identităţii valorilor culturale şi naţionale, de dezvoltare durabilă, coeziune şi incluziune socială" [2]. Patrimoniul cultural se împarte în patrimoniu imobil, reprezentat de patrimoniul construit, patrimoniul cultural mobil şi patrimoniul imaterial (toate acele aspecte culturale diferite ale vieţii moştenite din trecut care definesc modul de viaţă al diferitelor societăţi).

Relatiile din cadrul teritoriului - Structurarea teritoriului si a comunitatilor pe vaile apelor Valea Calnaului si Valea Buzaului, precum si in jurul cailor de comunicatie sau apropierea de centrele urbane are o influenta deosebita asupra dezvoltarii socio-economice a localitatilor din toate punctele de vedere. O dezvoltare mai puternica au avut localitatile situate in jurul oraselor sau la intersectia cailor de comunicatie, acestea fiind si noduri rutiere si cai de acces catre comunitatile din zonele de deal sau campie.

Oportunităţi - Teritoriul face parte dintr-o regiune de dezvoltare cu posibilităţi de integrare în circuite economice majore, în contextul dezvoltării interesului pentru spatiul rural. Exista posibilitatea propunerii unei strategii de dezvoltare ca suport pentru proiecte de atragerea de fonduri şi dezvoltarea unei infrastructuri socio-edilitare la nivelul comunitatilor rurale . Diversificarea si dezvoltarea activitatilor economice, poate duce pe termen scurt,mediu si lung, la atragerea tinerilor in comunitate si crearea de locuri de munca, stopând migratia acestora si depopularea satelor.

Probleme – Infrastructura fizica de baza la scara mica: de transport rutier, alimentarea cu apa, retelele de canalizare, colectarea deşeurilor, amenajarea urbanistica a spatiului public, infrastructura educationala,extinderea si modernizarea iluminatului public, sunt principalele probleme ale tuturor localităţilor şi obiectivele proiectelor propuse până în prezent. Lipsa diversificarii economice a spatiului rural conduce la lipsa locurilor de muncă si migraţia tinerilor. Dezvoltarea exploatatiilor agricole si dotarea acestora cu utilaje performante, va ajuta la dezvoltarea competitivitatii agriculturii.Asocierea membrilor exploatatiilor agricole, va fi benefica pentru accesul acestora pe piata comercializarii produselor.Protectia mediului este o

[2] Strategia Naţională pentru Patrimoniu Cultural, pag. 5, disponibilă la http://www.cultura.ro/Files/GenericFiles/MCC-StrategiaPCN.pdf

alta problema a comunitatilor locale din teritoriu. Incluziunea sociala a persoanelor defavorizate si in special a comunitatii rome este o alta prioritate a teritoriului Leader. Aceste problemele sunt cel mai des evocate la intalnirile d lucru in teritoriu şi afectează toate cele noua comunitati din teritoriul GAL Valea Cîlnaului – Buzau.

De mentionat ca, in cadrul teritoriului, 7 din cele 9 comune se incadreaza in categoria **zone sarace**, pentru care indicele de dezvoltare umana locala are valori mai mici de 55, acesta avand la nivel de teritoriu o valoare medie de **48.94512 IDUL.**

COMPONENTA PARTENERIATULUI

Descrierea parteneriatului - Teritoriul GAL Valea Cilnaului - Buzau este un parteneriat public-privat constituit conform Programului Leader, Masura 19, PNDR, unde semnatari regasim 9 institutii publice: comunele (Blajani, Cochirleanca, Murgesti, Posta Cilnau, Racoviteni, Robeasca, Sageata, Vadu Pasii si Zarnesti), reprezentand un procent de 34,61% din totalul partenerilor, 12 firme private, dintre care 4 au ca obiect de activitate comertul cu amanuntul, iar 8 au ca domeniu de activitate agricultura, reprezentand un procent de 46,15 % din totalul parteneriatului GAL Valea Cilnaului-Buzau.

Societatea civila este reprezentata in cadrul acestui parteneriat de 4 O.N.G.-uri si 1 cooperativa agricola, avand o pondere de 19,23%. Tinerii,reprezinta 26% din totalul partenerilor, iar femeile 34,62%. Comunitatea de etnie rroma este reprezentata de doua O.N.G. – Asociatia de Dezvoltare Comunitara si Asociatia Romilor Buzoieni. Un O.N.G. care are ca activitati principale protectia mediului,are sediul in comuna Zarnesti.

Deasemenea, asocierea in randul cetatenilor este foarte importanta,ei fiind reprezentati in cadrul parteneriatului de catre Asociatia Crescatorilor de Animale Zilisteanca, precum si de Cooperativa Agricola Speranta Tinerilor Fermieri-Zarnesti. Dar lista potenţialilor beneficiari ai fondurilor LEADER sensibilizaţi cu ocazia proiectului mai sus amintit este mult mai lungă şi ea cuprinde în special mulţi operatori din agricultură şi servicii economice, interesaţi promovarea,modernizarea si dezvoltarea activităţilor pe care aceştia le desfăşoară. Parteneriatul privat reprezinta 65,39% din numarul total al partenerilor.Dezvoltarea locală este realizată prin eforturile comune ale sectorului public, sectorului privat şi cel al societăţii civile, organizate sub forma unui parteneriat juridic, public - privat la nivel de teritoriu.

Administraţia publică locală (APL) este considerata principalul agent al dezvoltării locale. Aceasta se compune atât din aleşii locali cât şi din personalul angajat în structura executivului. Cele mai importante sarcini privind sprijinirea dezvoltării locale de către administraţia publică locală se referă la:

a) Analiza situaţiei existente - Administraţia publică locală a realizat o bază de date privind situaţia reală in ceea ce priveste dezvoltarea comunităţii locale. Pentru a realiza acest scop, APL a colectat informaţiie conomice, sociale şi de mediu, care au inclus date referitoare la

resursele locale, potenţialul economic şi uman existent, activităţile economice curente. Baza de date creată a conturat profilul localităţii. Utilizând efectiv informaţiile colectate, autorităţile locale cu sprijinul Grupurilor de Lucru Consultative si al echipei de proiect au evidenţiat punctele tari şi punctele slabe ale comunităţii, precum şi oportunităţile şi ameninţările / riscurile (influenţa negativă a factorilor externi) ce pot apărea în procesul de dezvoltare locală . Datele respective au fost folosite, mai ales, în procesul de planificare strategică participativă şi în elaborarea Strategiei de Dezvoltare Locala a teritoriului GAL Valea Cîlnaului - Buzau.

b) Managementul procesului- Dezvoltarea locală este realizată prin conducerea efectivă de către administraţia publică locală. Progresul comunităţii este asigurat de capacitatea liderilor locali de a adopta cele mai reuşite decizii în funcţie de noile condiţii economice, sociale şi de mediu. În calitate de conducător, APL trebuie să cunoască foarte bine resursele umane, intelectuale şi financiare ale comunităţii locale pentru a realiza obiectivele propuse. APL elaborează / realizează programele de dezvoltare şi stabileşte scopuri şi obiective pe termen scurt, mediu şi lung pentru îndeplinirea acestora. Procesul de conducere este foarte important în promovarea şi dezvoltarea politicilor şi programelor de dezvoltare locala de tip leader.

c) Managementul proiectelor - funcţie importantă a APL, ce ţine de administrarea programelor şi a politicilor dezvoltării locale. Include conceperea, implementarea, monitorizarea şi evaluarea politicilor, programelor şi proiectelor la nivel de comunitate.

O planificare strategică reuşită presupune, în primul rând, asigurarea suportului financiar în realizarea obiectivelor propuse. Identificarea proiectelor în funcţie de priorităţi este o problemă majoră pentru APL. Tocmai de aceea, rolul unui parteneriat public-privat este semnificativ pentru o dezvoltare socio - economica coerenta. Eforturile sectorului public nu trebuie să suplinească sectorul privat, acolo unde acest sector doreşte şi aplică investiţiile necesare. Chiar si investiţiile nesemnificative făcute de APL pot semnala unor potenţiali investitori, faptul că autorităţile locale sunt angajate în realizarea unui proiect de dezvoltare locală .

Sectorul privat constituie un alt agent important al procesului de dezvoltare locală a teritoriului.

Serviciile pe care le poate oferi sectorul privat sunt :

1. Sursa cea mai importantă de locuri de muncă, precum şi o sursă principală de investiţii şi de co-finanţare a proiectelor de dezvoltare cuprinse in Strategia Leader.
2. Acordarea de consultanţă agenţilor economici începători în privinţa operării pe piaţa liberă, îndrumând acest sector în domeniul planificării strategice din cadrul dezvoltării socio-economice a teritoriului GAL Valea Cîlnaului - Buzau ;

3. Prin intermediul reprezentanţilor sectorului privat se pot oferi informaţii altor firme despre proiectele ce se desfăşoar în comunitatile rurale din cadrul teritoriului, se pot contacta şi implica agenţii economici care pot fi utili în cadrul procesului de dezvoltare locală.

Societatea civilă - Relaţia dintre autorităţile locale şi cetăţenii pe care acestea îi deservesc reprezintă cel mai important factor în evaluarea dezvoltarii socio - economice locale. Această relaţie depinde foarte mult de experienţa ambelor părţi şi de dorinţa lor de colaborare in cadrul parteneriatului public - privat. Dialogul începe atunci când ambele părţi sunt interesate de soluţionarea problemelor existente şi convinse de fezabilitatea unor soluţii agreate în comun.Organizaţiile neguvernamentale (ONG) se caracterizează printr-o mare varietate a direcţiilor lor de acţiune. ONG-urile joacă un rol important în identificarea unor probleme, care pe moment sunt trecute cu vederea de către autorităţile locale. Prin utilizarea propriilor resurse şi capacităţilor organizatorice, acestea contribuie substanţial la realizarea obiectivelor care ţin şi de dezvoltarea locală. ONG-urile pot acoperi anumite necesităţi ale comunităţii, oferind servicii de înaltă calitate şi deseori mai ieftine în comparaţie cu cele ale sectorului public. Dar, acestea nu pot fi privite nicidecum ca „alternative" ale administraţiei publice locale. ONG-urile nu vor substitui niciodată administraţia publică locală şi nu vor realiza sarcinile acesteia,ci doar completează activitatea administrativă şi oferă soluţii complementare, deschizând calea spre o buna colaborare cu administraţia publică locală la nivel de teritoriu.

Cooperativa Agricola - reprezinta dorinta si necesitatea membrilor comunitatilor locale de a se asocia, scopul principal fiind valorificarea produselor prin comercializare si cucerirea unor noi piete de desfacere a produselor,atat pe plan intern cat si in alte state ale U.E. Datele privind componenta parteneriatului se regasesc în **Anexa nr.3** la SDL.

ANALIZA SWOT A TERITORIULUI GAL CONSORTIUL VALEA CILNAU;UI-BUZAU

(analiza punctelor tari, punctelor slabe, oportunitatilor si amenintarilor).

1. CARACTERISTICI GEOGRAFICE, IZOLARE, DESERVIRE, INFRASTRUCTURI	
PUNCTE TARI	**PUNCTE SLABE**
• Zona rurala in totalitate, asezata in zona central-estica a Judetului Buzau;	• Intinderea mare pe lungime ;
• Teritoriul este structurat pe forme de relief – zona de deal si zona de campie;	• Starea precara a drumurilor de acces in interiorul teritoriului;
• Apropierea de resedinta de judet si alte centre urbane;	• Acces relativ dificil la infrastructura edilitara a satelor;
• Resurse naturale bogate, (gaze naturale, nisip), solul fertil, păşuni şi fâneţe,	• Structura solului este pretabila alunecarilor de teren in zona de deal;
• Suprafeţe mari de terenuri agricole, fond cinegetic bogat;	• Suprafete mici de teren in proprietate privata;
• Relief propice dezvoltarii tuturor	• Lipsa unei viziuni strategice durabile

activitatilor economice;	asupra dezvoltării locale,
• Produse si marci inregistrate recunoscute la nivel european;	• Lipsa actiunilor de promovare activă a imaginii teritoriului;
OPORTUNITATI	**RISCURI**
• Punctele de sinergie între programele de dezvoltare rurală (PNDR, POR, POS Mediu);	• Imposibilitatea de a asigura cofinantarea proiectelor de catre beneficiari;
• Nivel înalt de biodiversitate asociata cu terenurile agricole ;	• Dezastrele naturale;
• Sumele primite din străinătate sunt investite în pentru a ridica calitatea vieţii;	• Creşterea contribuţiei agriculturii la schimbările climatice;
2. INFRASTRUCTURA	
PUNCTE TARI	**PUNCTE SLABE**
• Existenta drumurilor judetene si comunale ce strabat tot teritoriul;	• Slaba calitate a infrastructurii rutiere;
• Drumul European E85,asigura legatura cu Judetele Vrancea si Braila;	• Capacitatea gabaritica redusa a E85 in comparatie cu gradul de utilizare;
• Caile de acces de pe vaile apelor sunt strabatute de drumurile judetene;	• Lipsa rigolelor de scurgere a apelor pluviale;
• Retea densa de drumuri comunale in toate localitatile;	• Lipsa fondurilor pentru intretinerea drumurilor comunale de catre A.P.L.
OPORTUNITATI	**RISCURI**
• Toate caile de acces rutier locale leaga comunitatile de orasul resedinta de judet;	• Riscul de accidente rutiere datorat starii precare a drumurilor;
• Implementarea programelor de finantare cu privire la dezvoltarea comunitatilor;	• Dezinteresul si birocratia in ingreunarea atragerii surselor de finantare;
• Poluare redusa a apelor subterane, in cea mai mare parte a teritoriului;	• Slaba infrastructura de canalizare;
• Existenta unor sisteme de distributie a apei potabile;	• Slaba informare a populatiei pentru a proteja resursele de apa;
• Localitatile din teritoriu sunt asezate pe forme de relief descrescatoare, ceea ce permite distributie apei prin gravitatie;	• Deversarea apelor reziduale in apele de suprafata;
• Panza de apa freatica este situata la mica adancime;	• Slaba putere de cofinantare a autoritatilor publice, pentru a implementa proiecte majore;
• Existenta surselor de finantare structurale;	• Contaminarea resurselor de apa;
• Existenta unor ADI, care deja au initiat si implementat proiecte comune;	• Oprirea unor proiecte odata incepute datorita dificultatilor de cofinantare;
3.SISTEM COLECTARE DESEURI MENAJERE	
PUNCTE TARI	**PUNCTE SLABE**
• Asociaţii de utilitate publică nou create (asociaţii de dezvoltare intercomunitară) ;	• Slaba conştientizare a cetatenilor privid problemele de mediu;

• Introducerea de servicii privind colectarea deseurilor menajere;	• Populaţia reticenţa la masurile luate de consiliile locale privind depozitarea deseurilor menajere;
• Inchiderea rampelor locale de depozitare a deseurilor menajer;	• Cadrul legislativ nerespectat uneori de catre autoritatile locale;
• Aplicarea normelor europene privind gestionarea deseurilor menajere;	• Lipsa resurselor financiare a comunitatilor locale;
• Existenta firmelor de reciclare a deseurilor menajere;	• Colectarea neselectiva a deseurilor menajere;
OPORTUNITATI	**RISCURI**
• Potenţialul de a îmbunătăţi adaptarea la standardele de mediu ;	• Infiltrarea in sol a deseurilor menajere;
•Fonduri structurale pentru imbunatatirea mediului ambiant si a calitatii vietii;	• Timp indelungat de asimilare a deseurilor menajere;
• Campanii de colectare a resturilor menajere in randul populatiei;	• Pret ridicat al contractelor de salubrizare aplicat de catre firmele de resort;
4. SERVICII ASISTENTA MEDICALA	
PUNCTE TARI	**PUNCTE SLABE**
• Existenta cabinetelor medicale in toate localitatile din teritoriu;	• Cai de acces deficitare catre cabinetele medicale;
• Interesul autoritatilor locale pentru asigurarea asistentei medicale.	• Dotarea precara a cabinetelor medicale cu aparatura de specialitate;
• Existenta in apropiere a spitalelor din municipiile Buzau si Ramnicu-Sarat;	• Starea precara si gradul de uzura ridicat al aparaturii medicale;
• Reabilitarea cladirilor cabinetelor medicale si a spitalelor din teritoriu;	• Numarul redus de medici in comunitatile locale;
• Infiintarea unor farmacii la sate.	• Pretul ridicat al medicamentelor;
OPORTUNITATI	**RISCURI**
• Programe de finantare europene pentru reabilitarea si dotarea unitatilor medicale;	• Lipsa cadrelor medicale de specialitate in comunitatile locale;
• Descentralizarea sistemului medical;	• Imbatranirea populatiei din teritoriu;
• Trecerea spatiilor medicale in subordinea autoritatilor locale;	• Fonduri insuficiente ale A.P.L. pentru intretinerea si dotarea unitatilor sanitare;
5. EDUCATIE	
PUNCTE TARI	**PUNCTE SLABE**
• Existenta unitatilor de invatamant in majoritatea satelor din teritoriu;	• Gradul de uzura al cladirilor si dotarea precara a unitatilor de invatamant.
• Accesul elevilor la unitatile de invatamant;	• Calitatea profesionala precara a unor dascali din satele rurale;
• Asigurarea transportului scolar pentru copii din satele izolate;	• Dezinteresul unor copii fata de "actul de educatie";
OPORTUNITATI	**RISCURI**

• Implicarea autoritatilor locale in ceea ce priveste educatia copiilor;	• Abandonul scolar in randul comunitatii rome;
• Existenta unor O.N.G.-uri implicate in activitati educationale;	• Reticenta unor dascali la actiuni de atragere a copiilor catre scoala;
• Sprijin financiar pentru copiii talentati;	• Lipsa accesului la informatie a copiilor ;
6. PATRIMONIU	
PUNCTE TARI	**PUNCTE SLABE**
• Patrimoniului rural;	• Lipsa actiunilor de promovare activă;
• Pastrarea caselor traditionale specifice si a imobilelor de patrimoniu ;	• Grad scazut al infrastructurii de acces la obiectivele de patrimoniu;
• Existenta zonelor Natura 2000;	• Slaba valorificare a potentialului de patrimoniu;
OPORTUNITATI	**RISCURI**
• Programe de reabilitare si conservare a patrimoniului cultural si istoric;	• Nerespectarea specificului rural si traditional al constructiilor din zonele de patrimoniu;
7. CULTURA	
PUNCTE TARI	**PUNCTE SLABE**
• Monumente arhitectonice unice ;	• Lipsa protejarii monumentelor arhitectonice;
• Manastiri si Biserici foarte vechi;	• Lipsa fondurilor pentru reabilitarea manastirilor si bisericilor;
• Existenta caselor traditionale;	• Starea de uzura fizica a cladirilor ;
• Existenta serbarilor campenesti si a manifestarilor culturale traditionale ;	• Lipsa fondurilor pentru pastrarea vie a traditiilor etnofolclorice si traditionale;
OPORTUNITATI	**RISCURI**
• Punerea in valoare a traditiilor etnofolclorice;	• Pierderea identitatii portului popular;
• Promovarea valorilor UNESCO la nivel mondial;	• Alocarea fondurilor locale pentru cultura preferential de catre autoritatile centrale;
• Existenta fonduri europene si guvernamentale pentru domeniul cultural;	• Lipsa pregatirii profesionale in domeniul cultural ;
• Atragerea investitorilor in domeniul cultural;	• Distrugerea si degradarea asezamintelor culturale din mediul rural;
8. MEDIU	
PUNCTE TARI	**PUNCTE SLABE**
• Existenta patrimoniu natural.	• Infrastructura de bază slab dezvoltata ;
• Existenta biodiversitatii;	• Acces limitat la serviciile de bază a populatiei ;.
• Existenta siturilor Natura 2000;	• Depopularea satelor;
OPORTUNITATI	**RISCURI**
• Nivel înalt de biodiversitate asociat cu	• Lasarea terenurilor agrigole necultivate;

terenuri agricole ;	
• Punctele de sinergie între programele de dezvoltare rurală (PNDR, POR, POS Mediu)	• Lipsa banilor pentru campaniile de promovare;
• Asociaţii de utilitate publică nou create (asociaţii de dezvoltare intercomunitară) ;	• Lipsa fondurilor pentru asigurarea cofinantarii proiectelor de mediu;
• Programe de formare profesionala in domeniul protectiei mediului inconjurator;	• Dezinteresul unor cetateni locali privind protejare si conservare a mediului ;

9. POPULATIE

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
• Existenta unui segment important al ponderii de varsata al tinerilor in cadrul populatiei totale;	• Ponderea scăzută a tinerilor în functii de conducere ale activitatilor socio-economice din teritoriu;
• Disponibilitatea forţei de muncă rurale ;	• Nivelul scăzut de cunoştinţe şi competenţe ;
• Existenta unor activitati economice diverse in zonele rurale;	• Nivelul scăzut al productivităţii muncii in mediul rural;
• Existenta in zona a unor persoane care au avut succes in afaceri poate deveni exemplara si pentru ceilalti cetateni ;	• Climatul economic instabil si accesul limitat la informatie, pentru a infiinta o afacere ;
• Reîntinerirea generaţiei de tineri in conducerea exploataţiilor agricole ;	• Lipsa increderii in generatia tanara din mediul rural;
• Programe de formare profesionala ale antreprenorilor;	• Creştere a costurilor forţei de muncă.

10. ECONOMIE

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
• Potenţial agricol semnificativ, peste 80%;	• Productivitatea agricolă este slaba.
• Existenţa unei reţele de marketing pentru fermele mari ;	• Costuri ridicate a produselor si utilajelor agricole si industriale;
• Dezvoltarea lanţurilor alimentare.	• Reţele de comercializare nu sunt încă dezvoltate pentru fermele mici ;
• Potential de energie din surse regenerabile din agricultură ;	• Segmentul de ferme comerciale de dimensiuni medii este sub potenţial ;
• Existenta bazinului legumicol;	• Diversificarea slabă a culturilor.
• Existenta pietei de desfacere reprezentata prin targurile din apropiere ;	• Infrastructura agricola inadecvată, inclusiv a structurilor de irigare,
OPORTUNITATI	**RISCURI**
• Disponibilitate de piaţă, expansiune, atât interna cât şi europeana ;	• Incapacitatea de a acoperi pieţele de desfacere care lipsesc ;
• Potenţialul de a sprijini sistemelor agricole cu valoare naturală ridicată;	• Neutilizarea suprafetelor de păşune in concordanta cu standardele UE ;
• Prioritate a UE pentru utilizarea de energii regenerabile;	• Concurenţa externa (inclusiv a produselor organice);

• Reconversia unor locatii în capacităţi economice cu profil nou de productie ;	•Creşterea preţurilor la energie şi contribuie la creşterea costurilor;
• Dezvoltarea de relaţii de parteneriat cu alte entitati din ţară şi străinătate ;	• Lipsa de receptivitate şi flexibilitate la cerinţele pieţei;
• Incurajarea liberei initiative in domeniul IMM si al agroturismului.	• Creşterea ponderii muncii la negru, cu efecte negative asupra pieţei muncii.
• Atragerea de investitori interesati sa dezvolte activitati economice ;	• Migratia fortei de munca spre zone mai bine dezvoltate economic ;
• Investitii pentru infiintarea unor centre de prelucrare a produselor agricole;	• Lipsa fondurilor pentru investitii;
11.TURISM SI AGROTURISM	
PUNCTE TARI	**PUNCTE SLABE**
• Zone recunoscute prin prisma potentialului natural si etnografic;	• Grad scazut de al infrastructurii de acces la obiectivele turistice;
• Zona cu lacuri , paduri, flora si fauna de exceptie;	• Inexistenta marcajelor turistice si a panourilor informative pentru turisti;
• Diversitatea preparatelor traditionale;	• Promovare scazuta asupra ofertei turisti, realizata in principal de agentii economici.
• Evenimente locale de promovare;	• Insuficienta valorificare a localitatilor;
• Marca inregistrata-Rosu de Blajani	• Promovare si valorificare , scazuta
OPORTUNITATI	**RISCURI**
• Programe de reabilitare si conservare a patrimoniului cultural si istoric;	• Lipsa fondurilor pentru reabilitarea si conservarea patrimoniului cultural;
• Investitii private in sensul exploatarii potentialului turistic al unor obiective ;	• Servicii turistice limitate oferite turistilor;

12. ONG – ACTIVITATI ASOCIATIVE	
PUNCTE TARI	**PUNCTE SLABE**
• Existenţa structurilor comunitare care să conducă la proiecte de dezvoltare locală ;	• Slaba implicare a sectorului asociativ in atragerea de fonduri europene;
• Organizarea de cursuri de instruire.	• Lipsa resurselor financiare;
• Pregatirea unor parteneriate active in dezvoltarea locala;	• Lipsa unui cadru legislativ care sa gestioneze parteneriatul public-privat;
• Membrii parteneriatelor sunt gata sa dezvolte proiecte viabile in comunitate ;	• Neincrederea in succesul incheierii unuor parteneriate viabile;
• Existenta parteneriatului public- privat;	• Cofinanţarea limitată a G.A.L.;
OPORTUNITATI	**RISCURI**
•Programe europene care sprijina asocierea ;	• Lipsa resurselor financiare pentru asigurarea cofinantarii proiectelor;
• Programul Leader pentru comunitatile locale;	• Implementarea cu întârziere a axei LEADER, la nivel naţional.
• Cadru legislativ pentru organizarea institutionala;	• Dese modificarei ale cadrului legislativ privind organizarea institutionala;

Evaluarea Strategiei de Dezvoltare Locala a Grupului de Actiune Locala Asociatia „Consortiul pentru Dezvoltarea Microregiunii Valea Cilnaului - Buzau", va utiliza ca metoda a logicii interventiei studiul si analiza datelor, realizata in cadrul teritoriului GAL.

Verificarea logicii de intervenție a Strategiei de Dezvoltare Locale

În realitatea de zi cu zi este dificil de întâlnit o logică a intervenției simplă, solidă și clară.

Strategia de dezvoltare locala este elaborata ca răspuns la un apel, bazându-se pe un format predefinit și prin urmare este influențata de o varietate de elemente: *nevoia de a răspunde unor cerințe administrative, de a satisface criteriile de evaluare pentru a fi selectate, de a adresa toate nevoile identificate în cadrul teritoriului GAL, de a menține o abordare generală și a nu crea un cadru rigid etc.* Astfel de elemente și diverse altele pot genera devieri de la o structură clară a logicii de intervenție a strategiei, putând duce la situații în care elemente importante ale strategiei devin neclare sau sunt omise.

*Totodată, strategia a fost elaborată cu destul de mult timp în urmă (câțiva ani) și prin urmare este necesar să se țină cont de eventualele schimbări survenite în ceea ce privește premizele pe care s-a bazat logica de intervenție și diversele elemente de context local.*Pentru a putea îmbunătăți logica de intervenție a strategiei, a fost necesară o verificare atentă a coerenței logice, a rigorii conceptuale, a fezabilității activităților date fiind resursele financiare disponibile și a măsurii în care activitățile prevăzute sunt încă relevante în condițiile unor nevoi dinamice.

Verificarea logicii de intervenție reprezintă una dintre cele mai bune ocazii de a genera un schimb de idei pentru a identifica modalități de îmbunătățire a implementării strategiei, precum și pentru o eventuală reorientare a activităților viitoare ale strategiei în funcție de logica revizuită a intervenției. Acest proces are o importanță deosebită în ceea ce privește învățarea colectivă, mai ales având în vedere faptul că multe dintre persoanele implicate în implementarea și evaluarea strategiei sunt diferite fata de persoanele care au elaborat strategia de dezvoltare locala.

OBIECTIVE, PRIORITATI SI DOMENII DE INTERVENTIE IN CADRUL SDL 2014 - 2020

In urma consultarii actorilor locali din teritoriu si in concordanta cu Analiza Diagnostic, Analiza SWOT, și Fisa Masurii 19 Leader, elaborarea Strategiei de Dezvoltare Locală 2014-2020 a teritorului Valea Cilnaului-Buzau, este centrată pe urmatoarele **obiective specifice locale** de dezvoltare rurala:

1. Dezvoltarea serviciilor locale de baza în scopul susținerii dezvoltarii sociale si economice a populatiei.

2. Sustinerea dezvoltarii antreprenoriatului, precum şi facilitarea tranziţiei forţei de muncă din domeniul sectorului agricol către sectoare economice non-agricole.

3. Facilitarea transformarii si modernizarii fermelor agricole pentru a le face mai competitive pe piata si pentru a contribui la cresterea economica din teritoriu.

4. Promovarea „energiei verde" si sprijinirea activitatilor de protectie a mediului;

5. Sprijinirea cooperarii fermierilor din zonele rurale pentru promovarea lantului alimentar in scopul comercializarii/procesarii produselor agricole;

6. Asociativitate, promovare si incluziune sociala a grupurilor defavorizate din comunitatile locale.

Obiectivele specifice locale de dezvoltare rurala sunt sustinute de sase priorităţi de dezvoltare locala, ce necesită o abordare complexă care să asigure complementaritatea, sinergia şi coerenţa între masurile din SDL, precum şi cu alte programe de finantare judeţene, naţionale sau europene:

PRIORITATI DE DEZVOLTARE LOCALA A TERITORIULUI GAL

P1. Dezvoltarea echilibrata a satelor prin investitii destinate populatiei locale.

P2. Dezvoltarea/ modernizarea si diversificarea activitatilor economice non-agricole in spatiul rural;

P3. Cresterea competitivitatii exploatatiilor/fermelor agricole prin dezvoltarea performantelor agricole;

P4. Protectia mediului si accesul populatiei la „energie verde";

P5. Cooperarea membrilor exploatatiilor/fermelor agricole si promovarea organizarii lantului alimentar scurt, in vederea accesului pe piata;

P6. Asociere si incluziune sociala a grupurilor defavorizate din comunitatile locale.

Analiza acestora a contribuit la includerea in Strategia de Dezvoltare Locala 2014-2020, a urmatoarelor masuri :

- **M1. - Dezvoltarea echilibrata a satelor – 10 proiecte depuse/9 contractate/1 eligibil;**
- **M2. -Dezvoltarea/modernizarea si diversificarea activitatilor economice non - agricole in spatiul rural – 3 proiecte depuse/ 3 contractate/1 finalizat;**
- **M3. - Agricultura competitiva in teritoriul GAL – 11 proiecte depuse/5 contractate/1 eligibil/5 proiecte fara finantare retrase/4 proiecte finalizate;**
- **M4. - „Energie verde" si protectia mediului – 1 proiect depus/1 contractat;**
- **M5. - Cooperarea/promovarea si dezvoltarea structurilor asociative -1 proiect depus/1 contractat;**
- **M6. - Educația civica si școlară a grupurilor defavorizate – 1 proiect depus/1 contractat.**

TABEL 1: OBIECTIVE, PRIORITATI SI DOMENII DE INTERVENTIE IN CADRUL SDL

Obiectivul de dezvoltare rurală 1	Priorități de dezvoltare rurală →	Domenii de Intervenție →	Măsuri →	Indicatori de rezultat
	P6	6B	M1	6B
	P6	6A	M1	6A
	P1	1A	M1	1A
Obiective transversale	**P1**	**1A**	**M1**	**1A**
Obiectivul de dezvoltare rurală 2	**Priorități de dezvoltare rurală →**	**Domenii de Intervenție →**	**Măsuri →**	**Indicatori de rezultat**
	P6	6A	M2	6A
	P1	1A	M2	1A
	P2	2A	M2	2A
Obiective transversale	**P2** **P1**	**2A** **1A**	**M2** **M2**	**2A** **1A**
Obiectivul de dezvoltare rurală 3	**Priorități de dezvoltare rurală →**	**Domenii de Intervenție →**	**Măsuri →**	**Indicatori de rezultat**
	P2	2A	M3	2A
	P1	1A	M3	1A
	P3	3A	M3	3A
	P6	6A	M3	6A
Obiective transversale	**P1** **P2** **P3**	**1A** **2A** **3A**	**M3** **M3** **M3**	**1A** **2A** **3A**
Obiectivul de Dezvoltare rurală 4	**Priorități de dezvoltare rurală →**	**Domenii de Intervenție →**	**Măsuri →**	**Indicatori de rezultat**
	P4	4A	M4	4A
	P1	1A	M4	1A
	P6	6A	M4	6A
Obiective transversale	**P1**	**1A**	**M4**	**1A**
Obiectivul de Dezvoltare rurală 5	**Priorități de dezvoltare rurală →**	**Domenii de Intervenție →**	**Măsuri →**	**Indicatori de rezultat**
	P1	1A	M5	1A
	P3	3A	M5	3A
	P6	6A	M5	6A
Obiective transversale	**P1** **P3**	**1A** **3A**	**M5** **M5**	**1A** **3A**

Obiectivul de Dezvoltare rurală 6	Priorități de dezvoltare rurală →	Domenii de Intervenție →	Măsuri →	Indicatori de rezultat
	P6	6B	M6	6B
	P6	6A	M6	6A
	P1	1A	M6	1A
Obiective transversale	**P1**	**1A**	**M6**	**1A**

INDICATORI DE MONITORIZARE SPECIFICI DOMENIILOR DE INTERVENTIE DIN SDL

Domenii de intervenție	Indicator de monitorizare
1A	Cheltuielile publice totale;
2A	Numărul de exploatații agricole/beneficiari sprijiniți
3A, 3B	Numărul de exploatații agricole care primesc sprijin pentru participarea la sistemele de calitate, la piețele locale și la circuitele de aprovizionare scurte, precum și la grupuri/organizații de producători
4A	Suprafață totală agricolă (ha)
4A	Suprafață totală forestieră (ha)
6A	Locuri de muncă create
6B	Populație netă care beneficiază de servicii/infrastructuri îmbunătățite

Logica de intervenție care stă la baza obiectivului general al SDL 2014 – 2020 din cadrul strategiei GAL Consortiul Valea Cilnaului - Buzau, de a dezvolta plus valoarea creată de sectorul privat si întreprinderi agricole modernizate care produc produse locale tipice, este clară, deoarece Masura M3 – 1A/2A/3A/6A a fost cea mai solicitata din cadrul SDL, iar implementarea cu succes a proiectelor a condus la modernizarea fermelor agricole prin achizitia de utilaje agricole, procesarea produselor agricole (fabrica de paine si produse patiserie), iar in concordanta cu Masura 5/3A din cadrul SDL- Masura ce a condus la asocierea fermierilor in cadrul unei cooperativa agricola, această logică poate fi verificată și îmbunătățită, după cum va fi explicat în continuare, urmarindu-se promovarea si dezvoltarea in teritoriul GAL a lanturilor scurte alimentar, pentru a ajuta fermierii sa-si valorifice si sa comercializeze produsele obtinute pe plan local.

Logica de intervenție aferentă unui anumit obiectiv:

Activitatea de verificare a logicii de intervenție poate fi efectuată în două etape:

A. Verificarea cadrului strategic

B. Verificarea structurii logice

La final, echipa de evaluatori a formulat recomandări privind revizuirea anumitor elemente din cadrul logicii de intervenție, pentru a obține astfel o logică a intervenției cât mai coerentă și relevantă pentru nevoile din teritoriu.

Daca prin obiectivul specific numarul 1 (galben) – imbunatatirea competitivitatii intreprinderilor mici pe lant scurt alimentar, avem rezultatele planificate realizate, imbunatatirea logicii interventiei din cadrul sdl, se poate realiza prin Obiectivul specific numarul 2 (verde), pentru a avea un cadru strategic echilibrat si performante calitative strategice pe termen lung.

A. Verificarea cadrului strategic

Obiectiv general	Obiective specifice	Rezultate planificate
Creșterea plus valorii produse în cadrul întreprinderilor agricole care produc produse locale tipice	1 Îmbunătățirea competitivității întreprinderilor mici pe lanțul comercial scurt	Creșterea ofertei de vânzări directe către consumatori a produselor locale (lanțul comercial scurt)
		Creșterea numărului de produse procesate și comercializate
		Creșterea notorietății produselor locale
	2 Dezvoltarea ofertei de produse locale (creșterea procentului de produse acreditate)	**Îmbunătățirea proceselor de producție (obținerea de standarde de calitate)**
		Acreditarea produselor locale deosebite (marcă înregistrată)
		Îmbunătățirea calității mărcilor de produselor existente

Verificarea cadrului strategic înseamnă în principal reanalizarea sistemului de obiective pentru a asigura o coerență și legături logice solide între elementele de pe diferite niveluri (obiectiv general, obiective specifice aferente măsurilor incluse în SDL, rezultate așteptate).Aceasta se realizează reprezentând sistemul de obiective printr-o schemă de tip arbore și urmărind apoi relațiile logice.

Echipa din cadrul GAL Consortiul Valea Cilnaului - Buzau a dedicat o primă sesiune de lucru (cu implicarea unor actori locali având o bună cunoaștere a teritoriului și sectoarelor vizate de strategie) organizată de către responsabilul privind evaluarea, unei verificări atente a strategiei de dezvoltare locală și identificarea următoarele elemente de luat în considerare pentru îmbunătățirea cadrului strategic:

- În teritoriul acoperit de GAL Consortiul Valea Cilnaului-Buzau, care se confruntă cu un sever fenomen de migrație a tinerilor și cu o rată de ocupare a femeilor foarte redusă, procesarea materiei prime agricole în cadrul întreprinderilor mici pentru producerea și comercializarea de produse tipice locale (reflectată în prioritățile orizontale ale strategiei) poate constitui o măsură importantă pentru contracararea fenomenelor menționate;
- Deși nu a fost menționată în strategie pentru a nu crea angajamente prea ambițioase, intenția GAL este de a sprijini, în cadrul măsurii prin care se finanțează dezvoltarea infrastructurii publice, înființarea unei piețe comune pentru comercializarea produselor locale a agricultorilor situata în zona drumului european E85 –DN85 (Cale de acces ce leaga Muntenia de Moldova), ce trece prin mijlocul teritoriului GAL;
- Această intenție reprezintă o provocare majoră, pentru că presupune punerea de acord a Unitatii dministrativ Teritoriale Zarnesti, care trebuie să asigure infrastructura, și a unui grup de câteva zeci de agricultori care trebuie să o gestioneze în mod colectiv (o experiență complet nouă pentru teritoriu GAL);

Având în vedere aceste noi elemente, evaluatorul a formulat o serie de recomandări privind îmbunătățirea cadrului strategic, acestea ***fiind prezentate cu culoare roșie:***

Obiectiv general	Obiective specifice	Rezultate planificate
Creșterea plusvalorii produse în cadrul întreprinderilor agricole mici care produc produse locale tipice	1 Îmbunătățirea competitivității întreprinderilor mici pe lanțul comercial scurt și creșterea ocupării în rândul tinerilor și femeilor	Creșterea ofertei de vânzări directe către consumatori a produselor locale (lanțul comercial scurt)
		Creșterea numărului de produse procesate și comercializate, în special a brânzeturilor locale
		Creșterea notorietății produselor locale
		Dezvoltarea colaborării între producători pentru comercializarea în comun a produselor
		Facilitarea procesului de autorizare sanitar-veterinară a laboratoarelor de procesare
	2 Dezvoltarea ofertei de produse locale (creșterea procentului de produse acreditate) în special produse ale fermelor locale	Îmbunătățirea proceselor de producție (obținerea de standarde de calitate)
		Acreditarea produselor locale deosebite (marcă înregistrată) în special a brânzeturilor locale
		Îmbunătățirea calității mărcilor de produselor existente
		Dezvoltarea colaborării între producători privind procesul de asigurare și îmbunătățire a calității

După cum se poate observa, elementele modificate se referă la o mai bună definire a scopurilor urmărite din punct de vedere social, sectorial și geografic, precum și la adăugarea unor rezultate privind schimbarea de relații, comportamente și, în general, schimbarea de mentalități în rândul actorilor implicați.

B. Verificarea structurii logice

Verificarea structurii logice a permis identificarea punctelor tari și a punctelor slabe ale logicii, a eventualelor incoerențe, reanalizarea ipotezelor pe care s-a bazat strategia și verificarea modului de cuantificare a efectelor directe. A fost necesară o analiză de detaliu, prin construirea unei matrici logice și verificarea unor elemente de corerență și relevanță precum cele descrise în continuare.

Acest lucru s-a efectuat în doi paşi:

1. **Reprezentarea logicii de intervenție printr-un model (matricea logică).**
2. **Analiza matricii logice în termeni de relevanţă şi coerenţă.**

Pasul 1 – Realizarea matricii logice

Realizarea unei matrici logice este modul de a reprezenta fluxul necesar pentru a transforma un ansamblu de resurse în activități, activitățile în realizări, conducând la o serie de schimbări și efecte (rezultate şi impact).

Componentele cheie ale matricii logice sunt:

- *Intrările* – sau investiţiile în termeni de contribuţii financiare, reguli şi ghidări specifice cu privire la modalităţile de realizare a operaţiunilor, resurse umane şi competenţe necesare pentru implementarea strategiei de dezvoltare locală. Toate activitățile prevăzute în cadrul strategiei trebuie grupate în funcție de rezultatul/obiectivul la care contribuie;
- *Realizările imediate* – reprezintă ceea ce se aşteaptă să fie realizat (exprimat prin indicatori de realizare) prin proiectele finanţate şi care sunt grupurile ţintă vizate;
- *Rezultatele* - rezultatele care se obțin prin finalizarea proiectelor (exprimate prin indicatori de rezultat);
- *Impactul* – efectele obținute (după un anumit timp) la nivelul teritorial vizate de strategie prin implementarea acesteia, determinate de interacțiune și sinergia proiectelor, efecte care privesc adresarea nevoilor socio-economice identificate inițial și care au stat la baza elaborării strategiei.

Componentele matricii logice privind evaluarea SDL

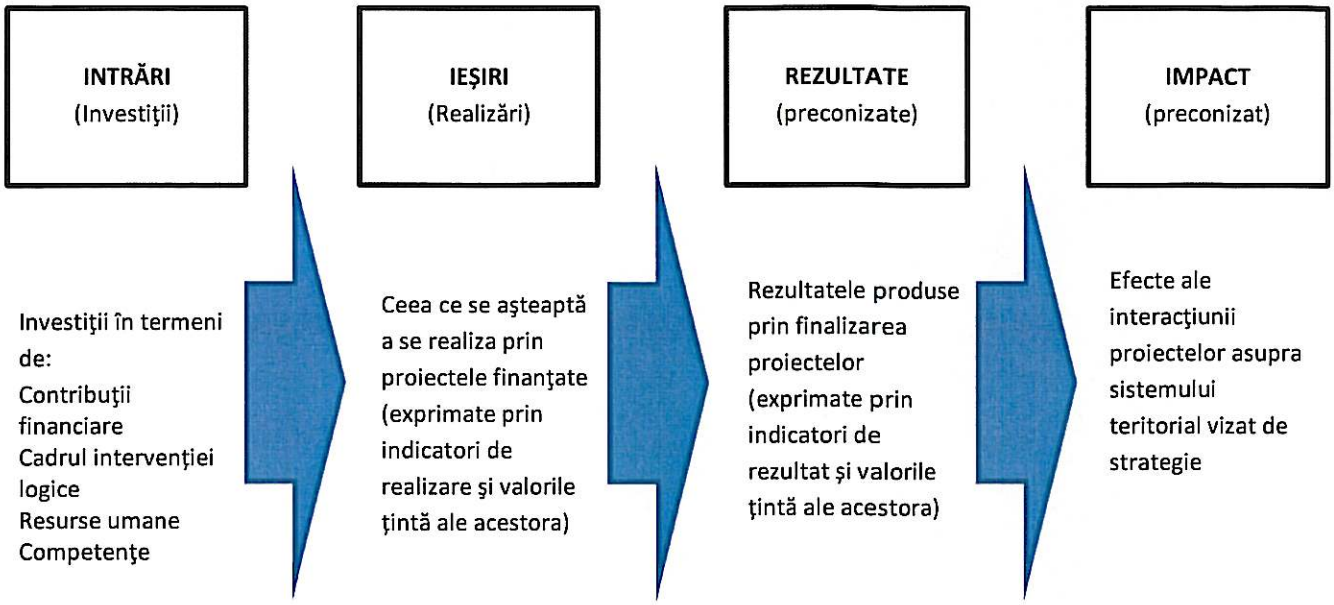

Pasul 2 – Analiza relevanţei şi coerenţei

Analiza relevanței și coerenței logicii de intervenție a fost efectuată în principal formulând răspunsuri la anumite întrebări. Primele astfel de întrebări s-au referit la măsura în care logica generală a intervenției și ipotezele pe care se bazează și-au păstrat validitatea în momentul actual:

- Există schimbări care necesită o modificare a analizei SWOT sau a ipotezelor referitoare la factorii externi care pot influenţa implementarea și succesul strategiei?
- Explicaţia logică a motivelor intervenţiei este încă validă?

Întrebările prezentate în continuare au drept scop verificarea relevanței și coerenței tuturor secțiunilor matricii logice.

Tabel 2 - Întrebări recomandate pentru analiza relevanței și coerenței logicii de intervenție

Intrări	Ieșiri (Realizări)	Rezultate	Impactul așteptat la finalul implementării strategiei
Sunt activitățile prevăzute și resursele alocate acestora suficiente pentru a genera realizările și rezultatele așteptate? Logica acestor activități este clar explicată? Sunt aceste activități fezabile, date fiind resursele alocate și contextul local? Intervențiile vizează grupurile țintă adecvate? Rețelele de actori locali care vor fi implicate în activități au fost identificate corespunzător?	Sunt definiți indicatori de realizare adecvați pentru a oferi o imagine clară asupra realizărilor obținute (specifici, măsurabili, fezabili,relevanți și suficienți)? Sunt realizările planificate suficiente pentru a genera rezultatele așteptate?	Sunt rezultatele așteptate clar definite? Sunt descrise rezultate așteptate privind capitalul social la nivelul rețelelor și comunităților implicate? Sunt definiți indicatori de rezultat adecvați pentru a oferi o imagine clară asupra rezultatelor obținute (specifici, măsurabili, fezabili,relevanți și suficienți)? Care sunt obiectivele specifice cheie din lista lungă de obiective specifice aferente fiecărei măsuri? Sunt rezultatele planificate suficiente pentru a genera impactul așteptat? Există o logică clar explicată, conform căreia rezultatele planificate vor interacționa (se vor susține reciproc) și vor duce la atingerea obiectivelor și la impactul așteptat?	Este impactul așteptat clar definit? Sunt definiți indicatori de impact adecvați pentru a oferi o imagine clară asupra efectelor obținute (specifici, măsurabili, fezabili,relevanți și suficienți)? Există o legătură clară între impactul așteptat și nevoile locale? Sunt planificate efecte ale abordării LEADER: îmbunătățirea guvernanței locale, dezvoltarea capitalului social, obținerea de rezultate mai bune calitativ (de ex. inovație) sau cantitativ (de ex. efectul de pârghie)?

Reluând exemplul infiintarii pietei de produse locale al GAL Consortiul Valea Cilnaului-Buzau , responsabilul de evaluare s-a decis să propună grupului de lucru verificarea structurii logice utilizând câte o matrice pentru fiecare rezultat planificat. Diagrama prezentată în continuare ilustrează matricea logică aferentă rezultatului nr.1 Creșterea ofertei de vânzări directe către consumatori a produselor locale (lanțul comercial scurt) și este bazată pe informații esențiale preluate din strategia de dezvoltare locală.

Matrice logică construire piata pentru comercializarea produse locale

	Intrări (suma și destinația)		Realizări	Rezultate
Rezultat planificat Creșterea ofertei de vânzări directe către consumatori a produselor locale	18.000 EUR Magazine de desfacere	Contribuție 40% x Investiții private	5 magazine noi ale fermelor	+ € 30.000 venituri + 5 locuri muncă
	28.800 EUR Laboratoare de procesare	Contribuție 40% x Investiții private	6 mici laboratoare de procesare	+ € 45.000 venituri + 9 locuri muncă
	34.800 EUR Suport tehnic și formare profesională pentru agricultori	Contribuție 100% GAL	10 întreprinderi sprijinite 20 operatori formați	⇧
	20.000 EUR Piață pentru agricultori	Contribuție 80% x Investiții entități publice	1 piață a agricultorilor	+ € 20.000 venituri + 3 locuri muncă
	8.000 EUR Suport pentru proiectarea și înființarea pieții	Contribuție 100% GAL	Suport proiectare și înființare Promovare primele 6 luni	⇧
Total	Investiția publică: Investiția totală:		109.600 EUR 186.800 EUR	

După cum se poate remarca:

- A 2-a și a 3-a coloană descriu intrările care constau în principal în activități și sub-activități ale strategiei, aferente obiectivului specific descris. Pentru fiecare activitate sunt precizate nivelul finanțării, tipul de activitate și procentul de finanțare;
- A 4-a coloană descrie realizările financiare (pentru acele cazuri unde există o cofinanțare locală) și realizările fizice;
- A 5-a coloană descrie rezultatele directe așa cum au fost acestea cuantificate în cadrul strategiei (prin alegerea a 2 indicatori referitori la creșterea cifrei de afaceri și la nr de locuri de muncă echivalent normă întreagă create). Săgețile indică o contribuție directă și esențială a realizărilor descrise la rezultatele indicate.

În cadrul grupului de lucru s-a trecut apoi la analiza matricii logice în 5 pași, pe baza unui set de întrebări selectate din cadrul întrebărilor recomandate și prezentate .

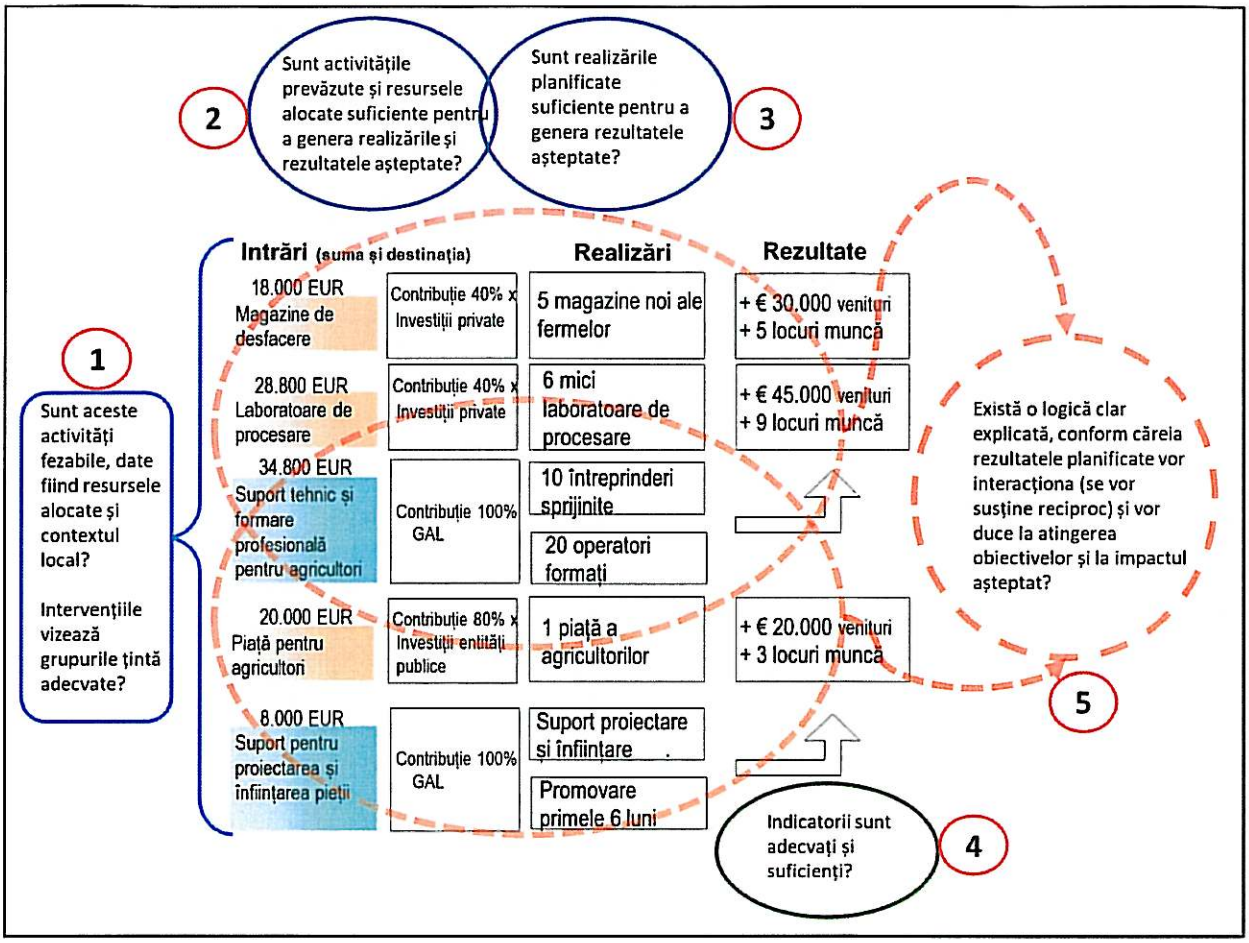

Grupul de lucru a ajuns la următoarele concluzii, formulate ca răspuns la cele 5 întrebări ilustrate în fig 8:

Pasul 1 - *Sunt aceste activități fezabile, date fiind resursele alocate și contextul local? Intervențiile vizează:*

- ***grupurile țintă adecvate?***

Concluziile grupului de lucru au fost că pentru implementarea strategiei sunt esențiale următoarele aspecte:

- identificarea rețelei de antreprenori care trebuie sensibilizați;
- capacitatea de a ajunge la persoanele tinere și la femeile din cadrul familiilor agricultorilor și micilor meseriași:
- capacitatea de „fragmentare" a activităților pentru a putea oferi un sprijin adaptat pentru nevoile actorilor implicați;

- capacitatea de a sensibiliza și a implica reprezentanții autorității sanitar-veterinare;
- capacitatea de a identifica sau de a sprijini crearea unei comunități a fermierilor promotori ai unei piețe de desfacere.

Pasul 2 - ***Sunt activitățile prevăzute și resursele alocate suficiente pentru a genera realizările și rezultatele așteptate?***

Activitățile prevăzute și resursele alocate acestora – sprijinirea deschiderii unor magazine de desfacere, a înființării de noi unitati de procesare, a înființării unei piețe pentru agricultori, activitatea de consiliere si informare pentru agricultori – sunt necesare și suficiente pentru a crea noi magazine, noi unitati, o nouă piață, pentru a crea noi locuri de muncă și pentru a înregistra o creștere a veniturilor realizate din vânzarea de produse locale. Prin urmare, nu sunt necesare modificări ale activităților prevăzute sau ale resurselor alocate acestora, acestea fiind adecvate pentru scopul propus.

Pasul 3 - ***Sunt realizările planificate suficiente pentru a genera rezultatele așteptate?***

Grupul de lucru ajunge la concluzia că este critică posibilitatea de a atinge rezultatele privind ocuparea pe baza doar a investițiilor prevăzute în cadrul strategiei. Din acest motiv se consideră că va fi determinantă capacitatea proiectelor finanțate de a acționa în sinergie pentru a genera atât efecte financiare (investiții locale sporite) cât și efecte fizice (privind mobilizarea pentru dezvoltarea pieței de desfacere).

Pasul 4 - ***Indicatorii sunt adecvați și suficienți?***

Se ajunge la concluzia că indicatorul privind creșterea cifrei de afaceri este adecvat pentru a exprima creșterea valorii adăugate la nivelul întreprinderilor mici, fiind ușor de măsurat și totodată relevant.

Se sugerează totuși că trebuie specificat **„creșterea cifrei de afaceri *datorate comercializării produselor întreprinderii*"**.

Se consideră necesară adăugarea unor indicatori de rezultat referitori la procesul de învățare în cadrul comunității de producători și în cadrul rețelei locale formate din producători și alte instituții locale.

Pasul 5 - ***Există o logică clar explicată, conform căreia rezultatele planificate vor interacționa (se vor susține reciproc) și vor duce la atingerea obiectivelor și la impactul așteptat?***

Se consideră că principala provocare a evaluării strategiei de dezvoltare locală este reprezentată de analiza efectelor produse prin interacțiunea dintre diversele activități finanțate, atât privind rezultatele economice și de ocupare cât și privind influențarea mentalității rețelelor de actori implicați și generarea de noi inițiative din partea acestora.

Rezultatul activității de verificare a logicii de intervenție a SDL este reprezentat de un set de recomandări formulate de către evaluator, recomandări care vizează îmbunătățirea logicii de intervenție a SDL (a coerenței și relevanței acesteia), urmărind astfel creșterea eficacității strategiei de dezvoltare locală privind adresarea nevoilor din teritoriu.

Cadrul întrebărilor de evaluare

Cadrul privind întrebările de evaluare a reprezentat sistemul logic de întrebări la care evaluarea si-a propus să răspundă, în cadrul fiecărei teme de evaluare. Acesta a servit pentru a identifica cu claritate care sunt informațiile pe care trebuie să le producă evaluarea.

Cadrul întrebărilor de evaluare a fost alcătuit din următoarele elemente:

Întrebările de evaluare: *acestea au identificat elementele asupra cărora evaluarea a trebuit să se concentreze și a reprezentat modul în care au fost analizate și demonstrate rezultatele, eficacitatea, eficiența și alte elemente privind implementarea strategiei, considerate relevante :*

- Ce rezultate au obținut proiectele finanțate în ceea ce privește îmbunătățirea competitivității firmelor locale?
- În ce măsură a contribuit strategia la creșterea gradului de ocupare a forței de muncă la nivelul teritoriului?
- În ce măsură a contribuit strategia la dezvoltarea competențelor și capacității locale de a susține dezvoltarea socio-economică a teritoriului?
- Cum a contribuit strategia la generarea de idei și inițiative noi privind dezvoltarea locală?
- În ce măsură strategia a fost capabilă să implice tinerii și femeile? Cu ce efecte?
- Există rezultate neplanificate ale implementării strategiei, pozitive sau negative?

La întrebările de evaluare s-a răspuns prin intermediul **criteriilor de evaluare**, care sunt elemente prin care s-a apreciat succesul intervenției, indicând astfel modul cel mai adecvat de a formula un răspuns la întrebarile de evaluare:.

Intrebare de evaluare:

În ce măsură intervenția strategiei de dezvoltare a contribuit la îmbunătățirea competitivității firmelor locale?

Criterii de evaluare:

- **Procentul de produse comercializate direct către consumatori a crescut;**
- **Fermele locale și-au dezvoltat noi procese de producție și noi canale de desfacere;**
- **Reputația întreprinderilor locale și a produselor acestora s-a îmbunătățit;**
- **Condiția socială a agricultorilor și a familiilor acestora s-a îmbunătățit;**

Intrebare de evaluare:

În ce măsură exploatatiile agricole din teritoriu au devenit mai competitive ca urmare a implementării SDL?

Criterii de evaluare:

- **Fluxul de lucrarilor agricole a crescut;**
- **Cifra de afaceri a exploatatiilor a crescut;**
- **Gradul mediu de ocupare a locurilor de munca s-a îmbunătățit;**
- **Oportunitatea privind asocierea fermierilor locali au devenit mai atractiva;**

Criteriile de evaluare au fost suficient de bine și clar definite, astfel încât au putut fi analizate prin intermediul unor metode de evaluare fezabile. Criteriile de evaluare au reflectat modul ales de GAL pentru a răspunde întrebărilor de evaluare. Ținând cont de faptul că evaluarea a dispus, inevitabil, de resurse limitate, alegerea anumitor criterii de evaluare a înseamnat faptul că GAL a considerat că acelea sunt criteriile *esențiale* care trebuiau analizate pentru a răspunde întrebărilor de evaluare a SDL 2014 – 2020.

Criteriile de evaluare s-au măsoart prin **indicatori** adecvați (de realizare, de rezultat) care au fost atât cantitativi, cât și calitativi, după cum este ilustrat prin exemplele din tabelul următor:

CRITERII DE EVALUARE	INDICATORI DE REZULTAT
Procentul de produse comercializate direct către consumatori a crescut	• Procentul de creștere a veniturilor întreprinderii datorată comercializării produselor direct către consumatori
Fermele locale și-au dezvoltat noi procese de producție și noi canale de desfacere	• Nr. de ferme care au dezvoltat astfel de noi elemente • Procentul de creștere a veniturilor datorate noilor procese și canale de desfacere
Reputația întreprinderilor locale și a produselor acestora s-a îmbunătățit	• Creșterea procentuală a gradului de notorietate a principalelor produse locale tipice
Condiția socială a agricultorilor și a familiilor acestora s-a îmbunătățit	• Nr de membri ai familiei care au un nou loc de muncă în cadrul fermei • Procentul de creștere a gradului de satisfacție privind propria activitate a agricultorilor implicați în întreprindere și a familiilor acestora

Răspunsul la întrebările de evaluare s-au bazat așadar pe aceste elemente comune care au fost completate cu **informații suplimentare** considerate relevante pentru a răspunde în mod corespunzător întrebărilor de evaluare.

Întrebările de evaluare au reprezentat obiectul central al evaluării.

Cadrul privind întrebările de evaluare a fost construit sub formă de matrice, pentru fiecare întrebare de evaluare, așa cum este prezentat

Cadrul întrebărilor privind evaluarea SDL

ÎNTREBARE DE EVALUARE	CRITERII DE EVALUARE	INDICATORI DE REALIZARE	INDICATORI DE REZULTAT	INFORMAȚII SUPLIMENTARE
În ce măsură intervenția strategiei a contribuit la îmbunătățirea competitivității firmelor locale?	Procentul de produse comercializate direct către consumatori a crescut Fermele locale și-au dezvoltat noi procese de producție și noi canale de desfacere Reputația întreprinderilor locale și a produselor acestora s-a îmbunătățit Condiția socială a agricultorilor și a familiilor acestora s-a îmbunătățit	Nr de întreprinderi locale sprijinite **= 3 firme** Nr de planuri de afacere realizate **= 3 planuri de afaceri** Nr de echipamente de producție noi sau recondiționate **= 6 echipamente** Nr de campanii de promovare realizate **= 4 actiuni de promovare**	Procentul de creștere a veniturilor întreprinderii datorată comercializării produselor direct către consumatori Nr. de ferme care au dezvoltat astfel de noi elemente Procentul de creștere a veniturilor datorate noilor procese și canale de desfacere Creșterea procentuală a gradului de notorietate a principalelor produse locale tipice Nr de membri ai familiei care au un nou loc de muncă în cadrul fermei Procentul de creștere a gradului de satisfacție privind propria activitate a agricultorilor implicați în întreprindere și a familiilor acestora.	Nr de potențiali beneficiari (ferme sau mici meseriași care produc produse locale tipice) **= 6 firme + 1 cooperativa agricola** Procentul din bugetul SDL alocat acestui domeniu **= 22,72% din SDL**

Contribuția strategiei de dezvoltare locală la aria de intervenție 6B

Un obiectiv comun al evaluării implementării strategiilor de dezvoltare locală este acela de a contribui la evaluarea LEADER la nivel PNDR (evaluarea contribuției PNDR la aria de intervenție 6B *Promovarea dezvoltării locale în zonele rurale*) evaluare efectuată de către Autoritatea de Management prin intermediul unui evaluator independent.

În acest scop, pentru a permite agregarea informațiilor, toate evaluările realizate la nivelul GAL- urilor, vor utiliza un cadru comun al întrebării de evaluare:

În ce măsură au sprijinit intervențiile PNDR dezvoltarea locală în zonele rurale?
Acest cadru este descris în tabelul urmator:

Evaluarea contribuției PNDR la aria de intervenție 6B Promovarea dezvoltării locale în zonele rurale

Aria de intervenție	Întrebare de evaluare	Criterii de evaluare	Indicatori comuni de rezultat (Aria de intervenție 6B)	Informații suplimentare
6B **Promovarea dezvoltării locale în zonele rurale**	În ce măsură au sprijinit intervențiile PNDR dezvoltarea locală în zonele rurale?	Serviciile și infrastructurile locale în zonele rurale au fost îmbunătățite Accesul la serviciile și la infrastructurile locale în zonele rurale a crescut Strategiile de dezvoltare locală au determinat crearea de oportunități de ocupare a forței de muncă	Procentajul populației rurale vizate de strategiile de dezvoltare locală **= 35.425 locuitori** Procentajul populației rurale care beneficiază de servicii/infrastructuri îmbunătățite **= 35.425 locuitori** Locuri de muncă create în cadrul proiectelor sprijinite (LEADER) **= 18 locuri de munca nou create**	Număr de proiecte/inițiative susținute prin SDL: **= 10 proiecte** Procent din costul PNDR alocat măsurilor LEADER **=58,59% la nivel SDL**

Valoarea adăugată datorată metodei LEADER

O temă importantă a evaluării s-a referit la analiza **valorii adăugate a abordării LEADER,** sau, la modul general, a efectelor acesteia asupra sistemelor socio-economice locale. Când sunt tratate din punct de vedere teoretic, astfel de elemente pot părea abstracte sau rupte de realitate, dar la o analiză atentă, chiar și în situații simple, s-a constatat existența unor oportunități ample care au avut ca rezultat cresterea valoarii adaugate a abordarii LEADER.

Pentru a analiza și a evidenția valoarea adăugată datorată abordării LEADER, a fost necesară o atenție deosebită privind următoarele aspecte:

- în primul rând, scopul urmărit prin intervenția SDL - Acesta este întotdeauna reprezentat de o comunitate sau rețea locală, asa cum a fost prezentat anterior fiind vorba de o comunitate de agricultori locali, având în comun interesul pentru produsele locale,

pentru crearea si dezvoltarea activității de procesare a materiei prime locale și comercializarea directă a produselor proprii. Prin implementarea strategiei, GAL Consortiul Valea Cilnaului s-a creat o serie de oportunități de consolidare și dezvoltare a exploatatiilor agricole din comunitatea locala precum și a altor eventuale sub-rețele (cum ar fi, de exemplu, rețeaua între producători și instituțiile locale) prin activități precum: informare, acțiuni de sensibilizare și sprijin tehnic, organizarea de întâlniri, înființarea unei piețe comune pentru agricultorii locali;

- elemente potențiale de capital social - Invățarea colectivă, schimbarea mentalităților, creșterea colaborării și încrederii reciproce și față de GAL, identificarea unor subiecte de interes comun, introducerea unor noi forme de auto-reglementare etc.;
- potențiale rezultate adiționale datorate abordării LEADER - Gradul de inovare în cadrul proiectelor, efectul sinergic și de pârghie în ceea ce privește generarea de noi inițiative, o promovare sporită a inițiativelor de către actorii locali etc.;
- potențiale elemente de administrare locală îmbunătățită - Imbunătățirea gestionării funcțiilor administrative, a controlului din partea instituțiilor locale privind procesarea materiei prime și vânzarea directă a produselor locale etc.

Planificarea activităților de evaluare

Coordonarea activităților de evaluare:

În cadrul GAL, pregătirea planului de evaluare a avut importante implicații la nivel organizațional și decizional. Evaluarea a propus utilizarea anumitor resurse interne (ex timpul dedicat evaluării de către membrii echipei GAL. Indiferent de gradul de utilizare a resurselor interne, activitatea de evaluare a presupus atât stabilirea unor responsabilități (cine coordonează derularea evaluării și are responsabilitatea întregului proces) cât și stabilirea persoanelor din cadrul GAL care trebuie implicate în procesul evaluării. Aceste aspecte au fost importante fiindcă, după cum s-a menționat anterior, evaluarea a trebuit sa fie integrată în activitatea uzuală a GAL, fiind totodată necesară implicarea, pe lângă personalul de execuție, a decidenților din cadrul GAL (Consiliul director) și a altor persoane care dețin informații importante pentru evaluare. Printre astfel de persoane un rol esențial îl au actorii locali (persoane relevante din teritoriul GAL) care, datorită experienței practice din teritoriu, dețin informații indispensabile poentru o bună planificare a evaluării. În mod normal, responsabilitatea coordonării procesului de evaluare a revit unei persoane din cadrul GAL, cu sprijinul unui Comitet de coordonare a evaluării.

Tabelul prezentat în continuare descrie funcțiile responsabilului de evaluare și ale acestui comitet.

ACTIVITATEA	FUNCȚIILE RESPONSABILULUI DE EVALUARE	FUNCȚIILE COMITETULUI DE COORDONARE A EVALUĂRII
Elaborarea planului de evaluare	• elaborarea planului de evaluare	• contribuie la definirea cadrului întrebărilor de evaluare • sprijină pregătirea planului de evaluare
Selectarea evaluatorului	• selectarea evaluatorului intern • elaborarea caietului de sarcini pentru selectarea eventualului evaluator extern • coordonarea procesului de selectare a evaluatorului extern	
Colaborarea cu evaluatorul pe parcursul derulării evaluării	• este persoana de contact din cadrul GAL în relația cu evaluatorul extern • monitorizează și sprijină derularea evaluării • organizează reuniunile comitetului de coordonare a evaluării pentru analiza versiunilor de lucru și versiunii finale ale raportului de evaluare	• conduce dialogul metodologic cu evaluatorul și emite opinii (sugestii, recomandări) privind metodologia detaliată de evaluare • facilitează colectarea și schimbul de informații necesare evaluării, atât în cadrul GAL cât și cu actorii locali • se întrunește pentru analiza versiunilor de lucru și versiunii finale ale raportului de evaluare • ia decizii în cazul în care sunt necesare măsuri de corecție ale procesului de evaluare
Verificarea calității evaluării	• contribuie la asigurarea calității evaluării și verifică această calitate conform grilei de calitate (prezentată în Anexa 1)	• contribuie la asigurarea calității evaluării și verifică această calitate conform grilei de calitate (prezentată în Anexa 1)
Comunicarea rezultatelor evaluării	• diseminarea rezultatelor evaluării	• promovează dialogul între factorii interesați, cu privire la procesul și rezultatele evaluării • sprijină activitatea de diseminare a rezultatelor evaluării

Pentru a stabili componența Comitetului de coordonare a evaluării a fost necesar să se țină cont, pe de o parte, de nevoia de a implica persoane cu autoritate de decizie, iar pe de altă parte, de cerințele de timp presupuse de activitatea ca membru al acestui comitet.

O soluție eficienta a fost constituirea unui comitet cu un număr restrâns de membri din cadrul echipei de execuție a GAL, la care s-a adaugat un membru al Consiliului director.

Sarcina responsabilului de evaluare a fost de a organiza întrunirile acestui comitet și de a se asigura că aspectele discutate și deciziile din cadrul întrunirilor au fost puse în aplicare.

Colectarea datelor și informațiilor necesare evaluării

Datele și informațiile necesare evaluării provin din următoarele surse principale:

- *sistemul existent de monitorizare a operațiunilor finanțate* - s-au obținut date privind valorile realizate ale indicatorilor de realizare și de rezultat, date privind progresul financiar al operațiunilor;
- *din teren* - prin aplicarea metodologiei detaliate de evaluare alese pentru colectarea de date și informații cantitative și calitative necesare evaluării;
- din cadrul sistemului GAL de monitorizare a propriei activități.

O categorie aparte de informații foarte importante pentru evaluare, în special pentru evaluarea rezultatelor abordării LEADER, a provenit din monitorizarea propriei activități a GAL, în special privind interacțiunea acestuia cu actorii locali (acțiunile de animare).

Informațiile au fost colectate de către GAL în scopul raportării costurilor de funcționare și de animare si pentru a crea o bază de date utile evaluării privind activitatea GAL, dar si pentru a elabora o analiză eficienta privind rezultatele indicatorilor de monitorizare la nivel local, în special ca bază pentru a demonstra efectele abordării LEADER.

Pentru buna desfășurare a procesului de colectare de date și informații, următoarele aspecte au fost importante:

⇒ identificarea tuturor surselor de date și informații necesare: baza de date GAL , parteneri GAL, actori locali, beneficiari de proiecte, beneficiari finali ai proiectelor (grupurile țintă vizate), alți factori interesați, instituții care dețin date statistice relevante pentru evaluare etc. și alegerea unor metode de colectare de date adecvate fiecăreia dintre aceste surse. În acest sens, capitolul următor furnizează o serie de informații utile privind specificul fiecărei metode sau tehnici de evaluare, pentru a ajuta astfel la alegerea metodelor adecvate în funcție de context. Identificarea tuturor surselor de date și informații va putea fi efectuată estimativ la momentul planificării evaluării, pe baza cadrului întrebărilor de evaluare, putând fi finalizată după elaborarea metodologiei de evaluare detaliate;

⇒ alegerea unor metode și tehnici de evaluare fezabile și crearea unor instrumente (care pot fi puse în practică ținând cont de expertiza disponibilă, internă sau externă, și de volumul de resurse disponibile);

⇒ estimarea calendarului de timp necesar pentru a aplica metodologia de evaluare și ajustarea metodologiei în funcție de timpul disponibil;

⇒ identificarea unei surse alternative pentru colectarea anumitor informatii, evitând astfel blocajul și pierderea de timp important.

Analiza resurselor necesare și estimarea calendarului privind implementarea activităților de evaluare a SDL 2014 – 2020 - Activităţile necesare pentru realizarea evaluarii au constat în:

⇒ constituirea echipei de evaluare și elaborarea, de către aceasta, a metodologiei detaliate de evaluare (utilizând metode și tehnici de evaluare prezentate în capitolul următor);

⇒ derularea evaluării propriu-zise:

- crearea instrumentelor de colectare a datelor și informațiilor, introducerea informațiilor in baze de date și informații, analiza și aplicarea metodelor și tehnicilor de evaluare pentru a răspunde întrebărilor de evaluare;
- analiza informațiilor colectate, evidențierea constatărilor, formularea concluziilor și a recomandărilor și transpunerea acestora în raportul de evaluare;

⇒ comunicarea rezultatelor evaluării.

La momentul elaborării planului de evaluare, metodologia de evaluare detaliată (metodele și tehnicile de evaluare) a fost finalizată. Stabilirea activităților evaluării, a calendarului de lucru și a resurselor necesare a fost posibila la nivel de GAL, deoarece echipa de evaluare a SDL a avut pregatita metodologia detaliată a evaluării.

Pentru analiza resurselor necesare au fost luate în considerare:

- tipul de activități desfășurate – matricea cadru logic a evaluarii;
- tipul de resurse umane necesare (competenţe necesare ale membrilor echipei de evaluare) ;
- estimarea numărului de zile de muncă necesare – aproximativ doua ore/zi, timp de 4 luni de zile (octombrie – 2018 – ianuarie 2019);

Comunicarea rezultatelor evaluării a fost necesara pentru a satisface o serie de cerințe privind activitatea GAL:

- nevoia de transparență privind activitatea GAL și privind rezultatele obținute prin implementarea strategiei de dezvoltare locală;
- nevoia de raportare la nivel intern (către Consiliul director și către toți partenerii GAL) și la nivel extern, către Autoritatea de Management PNDR;
- nevoia de informare a diverșilor factori interesați de la nivel local (și, posibil, la nivel regional sau național) privind implementarea și rezultatele implementării strategiei de dezvoltare locala.

În acest scop, raportul de evaluare a fost publicat pe website-ul GAL, pentru a fi accesibil factorilor interesați.

Un ultim aspect al planificării evaluării a facut referire la elaborarea unui calendar de lucru. În acest sens a fost necesară planificarea activităților evaluării ținând cont de

cerințele de raportare către Autoritatea de Management, eventual către Consiliul director și partenerii GAL și termenele aferente acestor raportări.

Etapele majore ale procesului de evaluare a SDL,și anumite durate indicative, pentru a asigura buna derulare a exercițiului și finalizarea acestuia în timp util.a prevazut:

Calendar privind activitatea de evaluare a strategiei de dezvoltare locală

	Luna 1	.....	Luna 2	Luna 3	.....	
Planificarea evaluării	→					
Selectare evaluator		→				
Elaborarea metodologiei de evaluare detaliate			→			
Derularea evaluării propriu-zise				→	→	→
Comunicarea rezultatelor evaluării						→

Precizări prealabile privind metodologia detaliată de evaluare

Pentru a avea o bună înțelegere, atât asupra metodelor, tehnicilor și instrumentelor de evaluare, cât și asupra tipurilor de cercetări utilizate în evaluarea strategiilor, prezentăm mai jos câteva delimitări conceptuale utile.

METODE, TEHNICI, INSTRUMENTE DE CERCETARE

Metoda de evaluare folosita a avut ca obiectiv formularea de concluzii mai generale referitoare la ceea ce nu este direct observabil, pornind de la datele colectate de GAL: studiul documentelor, observația, ancheta, experimentul.

Tehnica utilizata s-a bazat pe experienta si modalitate de a lucra pentru atingerea unui scopului evaluarii, utilizand informatiile colectate din teritoriul GAL.

Cercetarea cantitativă - a fost una de profunzime, concluzivă şi a presupus colectarea și analiza unor date cantitative (valori înregistrate ale indicatorilor), datele astfel colectate putând fi analizate din punct de vedere statistic si ajutand la obţinerea de date precise, riguroase,reprezentative din punct de vedere statistic;

Cercetarea calitativă – a reprezintat concentrarea mai multor date si informatii analizate, implicând o abordare interpretativă a aspectelor studiate si evaluate, incluzand date culese cu ajutorul metodelor calitative, adică prin intermediul gradului de îndeplinire a unor condiţii cerute de obiectivele evaluării, ca bază pentru realizarea unei cercetări de tip cantitativ, înţelegerea în profunzime a atitudinilor, opiniilor, comportamentelor beneficiarilor vizați ca si a grupurilor țintă.

Metode și tehnici calitative folosite:

- Observația;
- Studiul de caz – asocierea fermierilor din teritoriul GAL;

Pentru evaluarea strategiilor de dezvoltare locală a fost necesară utilizarea unui **mix de metode și tehnici, cantitative și calitative**, care să asigure complementaritatea datelor obținute, pentru a asigura o înțelegere sporită a rezultatelor obținute prin intermediul fiecărei metode, respectiv tehnici utilizate: **Studiul/analiza documentelor; analiza datelor administrative ale GAL.**

Alegerea metodelor și tehnicilor de evaluare a fost influențată de o serie de alte elemente:

- Tipul informației colectate – date cantitative sau calitative;
- Tipul grupului țintă de la care se colectează informații (ex. beneficiari direcți și indirecți ai proiectelor, parteneri GAL, reprezentanți ai sectorului privat, populația din teritoriul GAL etc.);
- Disponibilitatea informației de la diferite surse avute în vedere;
- Etapa din ciclul implementării strategiei - analiza prospectivă (ex-ante), analiză pe parcurs (intermediară), analiza retrospectivă (ex-post);
- Nevoia de a asigura o analiză bazată pe o combinație de date cantitative și calitative;
- Resursele disponibile;
- Expertiza disponibilă în cadrul echipei de evaluare etc.

Utilizarea metodei de evaluare. Tendințe tipice, probleme tipice, compromisuri acceptabile.

Aplicarea metodei și tehnicii de evaluare utilizata nu a urmărit colectarea unui volum de date cât mai mare, ca scop în sine, ci, focalizarea pe acele date necesare pentru a răspunde întrebărilor de evaluare (conform criteriilor de evaluare și indicatorilor) și evitarea pierderii în detalii și într-o abundență de informații.Scopul evaluării este să detecteze aspectele cheie care trebuie și pot fi schimbate pentru creșterea relevanței, eficacității, eficienței, impactului strategiei in teritoriul GAL, a plus - valorii metodei LEADER/DLRC.

O abordare participativă a procesului evaluării SDL a fost necesară pentru creșterea relevanței, credibilității și acceptabilității rezultatelor evaluării de către toți factorii interesați, atât cei de pe plan local.Simplu spus, o abordare participativă a presupus implicarea (participarea) în procesul evaluării a factorilor interesați.

Această participare s-a realizat în toate etapele evaluării: în etapa de planificare, în etapa de derulare a evaluării și în etapa de diseminare a rezultatelor evaluării.

Implicarea factorilor interesați în etapele procesului de evaluare a strategiei de dezvoltare locală

ETAPA PROCESULUI DE EVALUARE	IMPLICAREA FACTORILOR INTERESAȚI
Planificarea evaluării	Constituirea unui Comitet de coordonare a evaluării și implicarea acestuia conform activităților de evaluare a SDL Implicarea Consiliului director al GAL în planificarea evaluării, prin prezentarea către acesta a planului evaluării și luarea în considerare a observațiilor formulate. Totoda, în planificarea evaluării au fost implicați diverși alți factori interesați de evaluare, acest aspect fiind important atât pentru formularea întrebărilor de evaluare, cât și pentru implementarea ulterioară a evaluării.
Derularea evaluării	În cadrul derulării efective a procesului de evaluare au fost aplicate metodele și tehnicile de evaluare selectate pentru a răspunde întrebărilor de evaluare. În procesul de punere în practică a metodelor și tehnicilor de evaluare, a fost necesara implicarea cât mai ridicată a tuturor factorilor interesați de pe plan local: parteneri GAL, beneficiari de proiecte, populație vizată prin proiecte, mediul de afaceri, mediul ONG. Abordarea participativă a contribuit la colectarea de date și informații de la astfel de factori interesați, ci și colectarea de opinii sau propuneri de soluții privind creșterea eficacității și eficienței strategiei de dezvoltare locală.
Diseminarea rezultatelor evaluării	Rezultatele evaluării sunt relevante pentru toți factorii interesați. Prin urmare, aceștia au acces la raportul de evaluare, acesta fiind publicat pe website-ul GAL, fiind astfel disponibil pentru oricine dorește să îl consulte.

Derularea evaluării propriu-zise:

Ședința de debut

Etapa preliminară de definitivare a metodologiei folosite

Colectare de date, analiza datelor și pregătirea versiunii 1 de lucru a raportului de evaluare

Revizuirea, după caz, și pregătirea versiunii 2 de lucru a raportului de evaluare

Pregătirea versiunii finale

Diseminarea rezultatelor evaluării

Implementarea măsurilor de corecție adoptate și analiza eficacității acestora

❖ **Ședința de debut** - Până la momentul acestei ședințe, planul de evaluare și metodologia detaliată de evaluare au fost fost deja realizate. Această ședință marchează practic debutul etapei de derulare a evaluării. În cadrul acestei întâlniri, la care participă Comitetul de coordonare a evaluării și echipa de evaluatori, sunt puse în discuție aspectele practice ale derulării evaluării și sunt luate eventualele decizii necesare pentru a asigura derularea în bune condiții a întregului proces al evaluării.

❖ **Etapa preliminară** - Oricât de bune ar fi planul de evaluare și metodologia de evaluare, odată puse în practică poate apărea nevoia unor ajustări.

În cadrul etapei preliminare au fost derulate următoarele activități:

- S-au pus la punct aspectele operaționale ale metodologiei de evaluare și s-au elaborat instrumentele necesare (acolo unde a fost posibil la acest stadiu; multe dintre instrumente au fost elaborate pe parcurs, întrucât au depins de încheierea altor activități de evaluare anterioare) – listă cu documentele necesare a fi colectate și studiate, detaliere aspecte logistice, etc. Nu toate elementele operaționale au fost finalizate în această etapă, unele s-au finalizat doar pe măsură ce procesul de evaluare a progresat;
- S-au facut ajustari ale metodologiei de evaluare și ale planului de evaluare în ansamblu, în funcție de aspectele practice întâlnite în această etapă;
- S-a elaborat o versiune revizuita a planului de evaluare și a metodologiei de evaluare, în funcție de ajustările constatate ca necesare;
- etapa preliminară s-a încheie cu o ședință a Comitetului de coordonare a evaluării (cu participarea evaluatorilor) pentru a aproba planul de evaluare și metodologia de evaluare revizuita, respectiv instrumentele operaționale elaborate.

❖ **Colectarea de date, analiza și pregătirea versiunii 1 de lucru a raportului de evaluare.**

În cadrul acestei etape au fost puse în practică toate metodele de evaluare prevăzute, s-au colectat și s-au analizat informațiile obținute și s-a redactat versiunea 1 de lucru a raportului de evaluare. Această versiune a fost transmisă Comitetului de coordonare a evaluării și s-a organizat o ședință în care raportul de evaluare a fost prezentat de către echipa de evaluatori și Intrucat nu au existat observatii din partea Comitetului de coordonare, versiunea 1 de lucru a raportului de evaluare a devenit practic, versiunea finală.

În cadrul ședinței au fost analizate toate recomandările și lecțiile formulate de către evaluatori și s-au luat decizii, de către Comitetul de coordonare, privind măsurile necesare pentru implementarea acestor recomandări și, respectiv privind modul de utilizare a lecțiilor învățate formulate în cadrul raportului. Nu în ultimul rând, această ședință a fost un bun prilej de a analiza experiența întregului proces de evaluare și de a formula principalele lecții desprinse, care pot fi utilizate în cadrul unor procese de evaluare viitoare.

❖ **Diseminarea rezultatelor evaluării**

În primul rând raportul de evaluare a fost transmis către toți membrii (partenerii) Grupului de Acțiune Locală, spre informare. Totodată, toți partenerii din cadrul GAL au primit planul de acțiune pentru implementarea evaluarii SDL. Raportul de evaluare este de asemenea publicat pe website-ul GAL, disponibil pentru orice factor interest.

❖ **Implementarea recomandărilor acceptate și analiza eficacității acestora** - Orice recomandare acceptată a evaluării necesită acțiuni consecvente de punere în practică, revizuiri pe parcurs în funcție de necesitate și o monitorizare a rezultatelor obținute. În acest scop, este necesar ca toate acțiunile decise pentru implementarea recomandărilor evaluării să devină parte integrantă din agenda uzuală de lucru a GAL privind implementarea strategiei de dezvoltare locală si o buna sursa de informatii privind elaborarea viitoarei strategii de dezvoltare locala,

❖ **Structura raportului de evaluare** - Raportul de evaluare este cel care a răspuns în mod clar și sintetic întrebărilor de evaluare.

Anexa 1 – Grila pentru aprecierea calității raportului de evaluare

Criterii de apreciere a calității raportului de evaluare	Nesatisfăcător	Satisfăcător	Bine	Foarte bine
1. Raportul răspunde nevoilor GAL: Raportul de evaluare furnizează răspunsuri pentru toate întrebările de evaluare și acoperă toate punctele din caietul de sarcini.				
2. Evaluarea s-a desfășurat în mod participativ: Factorii interesați au fost implicați în mod adecvat în procesul evaluării.				
3. Metodologie de evaluare adecvată: Metodologia de evaluare utilizată a fost adecvată pentru a răspunde întrebărilor de evaluare în mod corespunzător.				
4. Date de încredere: Datele colectate provin din surse de încredere și sunt relevante pentru scopul evaluării.				
5. Analize adecvate: Datele cantitative și calitative au fost analizate în mod adecvat pentru a putea răspunde întrebărilor de evaluare.				
6. Rezultate credibile: Constatările și concluziile evaluării sunt bine fundamentate, decurg logic din analizele efectuate și sunt clar prezentate.				
7. Concluzii imparțiale: Concluziile evaluării sunt justificate în mod adecvat și sunt obiective.				
8. Raport clar: Raportul este bine structurat, este clar și ușor de înțeles.				
9. Recomandări utile: Raportul prezintă recomandări relevante, clare și suficient de detaliate.				
În ansamblu și luând în considerare contextul, constrângerile și limitările procesului de evaluare, raportul de evaluare este apreciat ca:	Nesatisfăcător	Satisfăcător	Bun	Foarte bun

Anexa Metoda și tehnica de evaluare utilizata

STUDIUL/ANALIZA DOCUMENTELOR; ANALIZA DATELOR ADMINISTRATIVE

Ce reprezintă	Un proces de colectare și analiză a informațiilor relevante pentru evaluare, din surse scrise - ex. rapoarte de progres ale beneficiarilor de proiecte, date de monitorizare ale operațiunilor finanțate, documente rezultate ca urmare a implementării operațiunilor, analize socio-economice relevante pentru obiectivele strategiei, date statistice colectate de către diverse instituții cu relevanță pentru evaluarea implementării strategiei, documentelor publice (acte normative, strategii sectoriale, politici publice) etc.
Beneficii	Informațiile colectate prin studiul documentelor oferă o bază importantă de înțelegere a contextului de implementare a intervențiilor, a progresului implementării strategiei, a factorilor care influențează pozitiv sau negativ implementarea și rezultatele obținute, a dinamicii mediului socio-economic cu relevanță pentru obiectivele strategiei. Avantaje ale metodei : cost semnificativ mai redus comparativ cu cel al altor metode de investigare; acoperirea unei arii geografice sau temporale mai mari; posibilitatea realizării unor studii la nivel regional sau zonal cu un buget mic.
Limitări, constrângeri	Unele dintre documente (ex. rapoarte de progres) pot prezenta o imagine subiectivă, cu accentuarea succeselor și minimizarea problemelor. Volumul de documente relevante poate fi ridicat, ceea ce, în condiții de resurse limitate, impune o selecție a informațiilor colectate. Informațiile sunt colectate ca atare, fără posibilitatea de a adresa în mod imediat întrebări de clarificare. În schimb, astfel de întrebări pot fi notate și clarificate prin utilizarea altor metode și tehnici de evaluare (de exemplu, în cadrul interviurilor). Alte limitări ale acestei metode se datorează unor posibile situații precum: • documentele au fost întocmite cu alte scopuri decât cele ale evaluării; de aceea, se poate întâmpla ca evaluatorii să aibă la dispoziție doar o parte din informația de care au nevoie, și, într-un format care s-ar putea să nu fie cel dorit; • informația despre modul în care au fost întocmite documentele este în general redusă; • calitatea documentelor este influențată de experiența persoanelor care le-au elaborat – putând reflecta în mod incorect, incomplet sau subiectiv fenomenul prezentat; • documentele studiate pot conține date distorsionate, astfel încât să reflecte un anumit punct de vedere sau să reiasă anumite idei, ceea ce distorsionează realitatea.
Riscuri	Risc de supra-informație și, în consecință, riscul de a intra în detalii cu o relevanță scăzută pentru evaluare și de a investi un timp nejustificat de mare în această activitate.
Utilizare recomandată	Studiul documentelor este una dintre primele activități realizate în cadrul procesului de evaluare. Stabilirea informațiilor cheie pe care evaluatorul dorește să le colecteze poate ajuta în focalizarea activității și evitarea pierderii în detalii. Demersul va fi concentrat către studierea acelor documente cu o relevanță sporită pentru evaluare.
Compromisuri acceptabile	Studierea documentelor de către un număr redus de persoane implicate în evaluare (1-2 persoane), cu sintetizarea principalelor aspecte constatate pentru beneficiul celorlalte persoane implicate în evaluare. Limitarea numărului de documente studiate la cele esențiale pentru a răspunde întrebărilor de evaluare.

Reprezentant legal: Popescu Constantin Aurel

VALEA CILNAULUI BUZĂU